

STUDIU PRIVIND ANALIZA LEGISLAȚIEI COMUNITARE ȘI NAȚIONALE REFERITOARE LA EVALUAREA ADECVATĂ =versiunea finală=

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

Studiu privind analiza legislației comunitare și naționale referitoare la evaluarea adecvată

Colectiv de elaborare (CE):

Ecolog Florina Ciubuc

Ecolog Silvia Borlea

Ing. Alexandra Doba

Dr. ecolog Marius Nistorescu

Descrierea documentului și revizii						
Rev Nr.	Detalii	Data	Autor	Verificat		Aprobat
				Text	Calcul	
01	Raport predat	Decembrie 2021	CE	AD	AD	MN
02	Raport final	Ianuarie 2022	CE	AD	AD	MN
Referință document:		Studiu privind analiza legislației comunitare și naționale referitoare la evaluarea adecvată.docx				

Lista de difuzare				
Rev	Destinatar	Nr. copie	Format	Confidențialitate
03	Agenția Națională pentru Protecția Mediului	1	Printat Electronic	Nu este confidențial
	EPC Consultanță de mediu SRL	2	Electronic	
	Centrul Național pentru Dezvoltare Durabilă	2	Electronic	

Verificat:

Aprobat:

Ing. Alexandra DOBA (AD)

Director Tehnic

Dr. Ecol. Marius NISTORESCU (MN)

Director General

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

Cuprins

1. INTRODUCERE.....	1
1.1 Politica de mediu la nivel european.....	1
1.2 Interpretarea dreptului național adoptat în aplicarea unei directive.....	2
1.3 Legislația comunitară privind evaluarea adecvată	5
2. REȚEAUA NATURA 2000	7
2.1 Natura 2000: conservarea capitalului natural al Europei	8
2.2 Protejarea și managementul siturilor Natura 2000	9
3. CONSIDERAȚII GENERALE PRIVIND EVALUAREA ADECVATĂ.....	10
3.1 Transpunerea art. 6 (3) și 6 (4) în legislația națională	13
4. ROLUL INSTITUȚIILOR EUROPENE ȘI AL AUTORITĂȚILOR NAȚIONALE COMPETENTE	15
5. PUNEREA ÎN APLICARE A ARTICOLULUI 6 (3) ȘI 6 (4) ÎN STATELE MEMBRE	22
5.1 Articolele 6(3) și 6(4).....	22
5.2 Relația cu procedura EIA /SEA	24
5.3 Concluzii privind implementarea art. 6(3) și 6(4) la nivelul statelor membre	24
6. DECIZII ALE CURȚII EUROPENE DE JUSTIȚIE- STUDII DE CAZ	26
6.1 Ce planuri sau proiecte trebuie să fie evaluate în temeiul Directivei Habitate?	26
6.2 Decizii ale Curții Europene de Justiție- Studii de caz.....	26
6.3 Alte decizii ale Curții Europene de Justiție.....	33
7. IDENTIFICAREA CELOR MAI BUNE PRACTICI ÎN CEEA CE PRIVEȘTE IMPLEMENTAREA PREVEDERILOR DIRECTIVEI HABITATE ȘI PĂSĂRI REFERITOARE LA EVALUAREA ADECVATĂ.....	46
CAZUL 1: Evaluarea impactului proiectelor mici (Baden-Württemberg, Germania)	46
CAZUL 2: Realizarea unei evaluări a impactului unui proiect major de infrastructură: construcția autostrăzii Egnatia (Grecia).....	47
CAZUL 3: Proiect de exploatare a aurului în zona Krumovgrad (Bulgaria).....	49

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

CAZUL 4: Proiect de extracție nisip și pietriș în La Serena sit Natura 2000, Extremadura (Spania)	52
CAZUL 5: Elaborarea studiilor de evaluare adecvată în Republica Cehă	53
CAZUL 6: Adoptarea unei abordări strategice în materie de EA la nivel național/ programul național pentru lucrările anuale de întreținere a apei (Croatia)	53
CAZUL 7: Dezvoltarea de locuințe din jurul bazinului Tamisei (Marea Britanie)	55
CAZUL 8: Realizarea unui plan local în Východní Krušné Hory (Republica Cehă)	56
8. PROBLEME IDENTIFICATE DE PARTICIPANȚI ÎN CADRUL GRUPURILOR DE LUCRU	59
8.1 Probleme identificate de participanți în cadrul Grupului de lucru I	59
8.2 Probleme identificate de participanți în cadrul Grupului de lucru II	59
9. RECOMANDĂRI PRIVIND APLICAREA PROCEDURII DE EVALUARE ADECVATĂ	60
9.1 Recomandări propuse în cadrul Grupului de lucru I.....	60
9.2 Recomandări propuse în cadrul Grupului de lucru II	61
9.3 Recomandări propuse de către experți.....	62
ANEXĂ- TABEL COMPARATIV ÎNTRE GHIDUL METODOLOGIC LA NIVEL NAȚIONAL ȘI GHIDURILE COMISIEI EUROPENE REFERITOARE LA EVALUAREA ADECVATĂ	64
BIBLIOGRAFIE	91

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

ACRONIME

Agenția Națională pentru Protecția Mediului	ANPM
Arie de protecție specială avifaunistică	SPA
Arie specială de conservare	SAC
Curtea de Justiție a Uniunii Europene	CJUE
Comisia Europeană	CE
Evaluare adecvată	EA
Evaluarea impactului asupra mediului	EIA
Evaluarea strategică de mediu	SEA
Fundația Centrul Național pentru Dezvoltare Durabilă	CNDD
Plan/ proiect	PP
Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene	TFUE
Uniunea Europeană	UE
Sit de importanță comunitară	SCI

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

1. INTRODUCERE

Prezentul Studiu privind analiza legislației comunitare și naționale referitoare la evaluarea adecvată a fost elaborat în cadrul Contractului de prestări servicii nr.34/29.04.2021, încheiat între AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI (ANPM) și Asocieria EPC Consultanță de mediu SRL - FUNDAȚIA CENTRUL NAȚIONAL PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ (CNDD), privind Servicii pentru elaborarea studiilor și materialelor suport afrente proiectului “Consolidarea capacității instituționale a Ministerului Mediului și a unităților din subordine pentru îmbunătățirea politicilor din domeniul biodiversității - Cod MySMIS 127465” având ca beneficiar final AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI (ANPM).

1.1 Politică de mediu la nivel european

Politica de mediu la nivel european se distinge printr-o *abordare verticală*, constând din:

- *Tratatul European*, legea cadru care definește obiectivele generale, principiile și procedurile la nivel comunitar;
- programele legislative pe termen mediu și documentele politice strategice care alcătuiesc *programele de acțiune de mediu ale Comisiei Europene (CE)*,
- directivele cadru reprezentând reglementări specifice fiecărui domeniu.

De asemenea, politica de mediu la nivel european are și o *abordare orizontală* care constă în implementarea deciziilor Consiliul Europei la nivel național de către statele membre, organismele instituționale ale comunității având o funcție de coordonare, rolul de implementare revenind guvernelor naționale.

Ordinea de drept a Uniunii Europene (UE) se împarte în drept primar și drept secundar.

Dreptul primar se referă la Tratatul privind Uniunea Europeană (Tratatul UE) și Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (Tratatul FUE), care conține ordinea de drept comună. Are aplicare nemijlocită în statele membre, având caracter obligatoriu și pentru instanțe. Statele membre sunt responsabile, din punct de vedere juridic, cu toate consecințele aplicabile, de a-

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

și îndeplini obligațiile impuse prin tratatul UE și de legislația secundară elaborată conform acestuia.

Conform prevederilor art. 288 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene Dreptul secundar este format din acte normative cu caracter obligatoriu- directive, regulamente și decizii și acte normative fără caracter obligatoriu- recomandările și avizele.

- **Directivele UE** - sunt obligatorii pentru fiecare stat membru în ceea ce privește obiectivul care trebuie urmărit. Acestea sunt reglementările cadru, care trebuie implementate de către statele membre prin legi naționale de aplicare. Alegerea formei și a mijloacelor de aplicare se face de către statele membre. Directivele se adresează statelor membre și le obligă ca, într-un anumit termen, prevăzut în directivă, să implementeze în dreptul intern obiectivele directivelor. Așadar, dispozițiile directivelor nu au efect direct în relațiile dintre cetățeni. **Reguleamentele UE** - au o aplicabilitate generală, similar legislației interne. Este obligatoriu în toate părțile sale și se aplică nemijlocit în fiecare stat membru în situații determinate în mod obiectiv, înlocuind automat legislația națională contradictorie. Așadar, judecătorul va aplica regulamentul, fără să fie necesară adoptarea unei legi naționale de aplicare.
- **Deciziile** - sunt acte legislative individuale obligatorii părților cărora le sunt adresate. Deciziile adresate statelor membre au caracter obligatoriu, inclusiv aplicarea lor de către sistemul judiciar.
- **Recomandările și avizele**- nu au caracter obligatoriu.

1.2 Interpretarea dreptului național adoptat în aplicarea unei directive

Directivele UE sunt obligatorii pentru fiecare stat membru, în ceea ce privește obiectivul care trebuie atins. Este vorba despre reglementări cadru, care trebuie completate de către statele membre, prin legea națională de aplicare (implementare) a directivei. Alegerea formei și a mijloacelor de implementare rămâne la latitudinea statelor membre. Directiva nu are aplicabilitate directă în dreptul intern al statelor membre, prin urmare trebuie însoțită de acte legislative naționale de transpunere.

Directiva nu produce măsuri juridice directe, ea are funcție auxiliară, recunoașterea efectului direct apare ca o sancțiune a întârzierii de punere în aplicare a dispozițiilor directivei către

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

statele membre. Efectul direct recunoscut directivelor și deciziilor se limitează numai la posibilitatea cetățenilor Europei de a se preleva de acestea împotriva unui stat care ar fi omis să se conformeze prescripțiilor lor.

Potrivit jurisprudenței a CJUE, persoanele particulare nu pot invoca o directivă împotriva altor persoane private, CJUE refuzând să recunoască directivelor un efect direct orizontal asupra indivizilor. Mai mult, CJUE a identificat o obligație a guvernelor și instanțelor naționale de a aplica integral legislația europeană în sfera de competență a acestora și de a proteja drepturile conferite cetățenilor de aceste reglementări (aplicarea directă a legislației Comunității), precum și abrogarea oricărei prevederi naționale contrare, anterioare sau ulterioare prevederii Comunității (întâietatea legislației Comunității față de legislația națională).

Cu privire la posibilitatea invocării de către persoanele de drept privat a prevederilor directivelor, în absența măsurilor naționale de implementare sau în situația în care transpunerea este incorectă sau incompletă, CJUE a hotărât că persoanele de drept privat pot invoca principiul „efectului direct” (vertical) al directivelor, cu condiția ca perioada de timp acordată implementării directivei să fi expirat, în caz contrar aceasta nu poate avea efect direct¹

Libertatea de care beneficiază statele în privința metodelor de implementare nu afectează obligația de a asigura eficacitatea lor. CJUE a stabilit că statele membre trebuie să prevadă un cadru legal precis, prin adoptarea unor reguli de drept capabile să creeze o situație clară, precisă și transparentă, suficient pentru a permite persoanelor să-și cunoască drepturile lor și să le invoce în fața tribunalelor naționale. În cazul în care o instanță națională a unui stat membru are dubii cu privire la validitatea unei măsuri UE, această instanță nu are capacitatea de a se pronunța în acest sens, ci trebuie să trimită cauza către Curtea de Justiție, pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare (cerere preliminară) .

În concordanță cu abordarea UE, conservarea naturii poate fi compatibilă cu numeroase activități economice, oferind posibilitatea creării de locuri de muncă, găsind metode de

---

¹ În acest sens jurisprudența CJCE a subliniat că: „În cazul în care directiva a fost transpusă tardiv, obligația generală care incumbă instanțelor naționale este de a interpreta dreptul național de o manieră conformă cu directiva numai după ce perioada pentru implementare a expirat

îmbunătățire a calității vieții, fără a produce daune mediului sau oamenilor și fără a afecta oportunitățile generațiilor viitoare.

România a decis să transpună aceste obligații în Constituția României, respectiv art. 148 alin (2) ....*prevederile tratatelor, precum și alte reglementări comunitare cu caracter obligatoriu, au prioritate față de dispozițiile contrare din legile interne.*

➤ **Transpunerea unei directive**

Conform jurisprudenței Curții o directivă este obligatorie în ceea ce privește rezultatul care trebuie să fie obținut, pentru fiecare stat membru căruia îi este adresată, dar lasă la latitudinea autorităților naționale alegerea formei și a modalităților de transpunere a directivei în cauză în dreptul intern.

Directivele UE stabilesc anumite rezultate finale care trebuie să fie atinse în fiecare stat membru. Autoritățile naționale trebuie să își adapteze legislația pentru a îndeplini aceste obiective, dar sunt libere să decidă cum să facă acest lucru. Fiecare directivă specifică data până la care trebuie adoptate legile naționale.

Habitatele și speciile amenințate fac parte din patrimoniul natural al Comunității Europene și amenințările la adresa acestora sunt adesea de natură transfrontalieră, astfel încât adoptarea de măsuri de conservare este o responsabilitate comună a tuturor statelor membre.

În contextul Directivei Habitatare care stabilește norme complexe și tehnice în domeniul mediului, statele membre au obligația de a se asigura că legislația care transpune această directivă este clară și precisă, inclusiv în ceea ce privește obligațiile fundamentale de monitorizare și de control, cum ar fi cele impuse autorităților naționale prin art. 11 și 12 alin. (4) și art. 14 alin. (2) din directivă. (Cauza C-6/04, Comisia/Regatul Unit, punctele 21, 25, 26)

"... este important de reamintit că, potrivit jurisprudenței, dispozițiile directivelor trebuie să fie puse în aplicare cu o forță obligatorie incontestabilă, și cu specificitatea, precizia și claritatea necesară pentru a satisface cerințele de securitate juridică (a se vedea, în special, cauza C 159/99, Comisia/Italia, Rec. 2001, p. I-4007, punctul 32). Principiul certitudinii juridice necesită o certitudine pentru măsurile naționale adoptate în temeiul normelor comunitare, astfel încât să permită persoanelor vizate de aceste măsuri să poată să cunoască drepturile și obligațiile lor în domeniul special reglementat de acestea. (Cauza C-415/01, Comisia c. Belgiei, punctul 21)

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

Responsabilitatea implementării directivei revine statului membru, indiferent dacă acesta a delegat competențe la nivel regional/ local.

Dispozițiile directivelor trebuie să fie puse în aplicare cu o forță obligatorie incontestabilă, și cu specificitatea, precizia și claritatea necesară pentru a satisface cerințele de securitate juridică.

1.3 Legislația comunitară privind evaluarea adecvată

În anul 1979 a fost adoptată *Directiva Consiliului 79/409/CEE pentru protecția speciilor de păsări sălbatice* (denumită Directiva „Păsări”) care are ca scop conservarea pe termen lung a tuturor speciilor de păsări sălbatice de pe teritoriul UE și identifică peste 180 de specii care reclamă stabilirea unor arii de protecție specială avifaunistică (Special Protected Areas - SPA). Aceasta a fost înlocuită în 2009 prin Directiva 2009/147/CE.

În anul 1992 a fost adoptată *Directiva 92/43/CEE pentru conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice* (denumită Directiva „Habitat”) care are ca scop conservarea habitatelor naturale, dar și a speciilor de floră și faună sălbatică de pe teritoriul statelor membre ale UE. Pentru acestea se desemnează situri de importanță comunitară (site of community importance - SCI) și arii speciale de conservare (Special Area of Conservation - SAC).

Pe baza acestor două directive, a fost creat un instrument aplicabil la scară europeană, în scopul conservării capitalului natural comun al statelor UE, respectiv **rețeaua Natura 2000**.

Directiva Habitat asigură cadrul obligatoriu al evaluării adecvate prin prevederile art. 6(3) și 6(4).

Comisia Europeană a elaborat ghiduri generale:

- Gestionarea siturilor Natura 2000: dispozițiile articolului 6(3) și 6(4) din Directiva "Habitat" (2000),
- Ghid metodologic privind dispozițiile articolului 6(3) și 6(4) din Directiva Habitat. Directiva 92/43/EC (2002),
- Ghid privind articolul 6(4) din Directiva Habitat 92/43/EEC (2007, actualizat în 2012),

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

- Evaluarea planurilor și proiectelor în raport cu siturile Natura 2000 - Orientări metodologice privind dispozițiile articolului 6 (3) și (4) din Directiva Habitate 92/43/CEE.

De asemenea, Comisia a elaborat o serie de ghiduri specifice, care au ca scop îmbunătățirea înțelegerii modului de aplicare a procedurii prevăzute la articolul 6(3), 6(4) în fiecare dintre aceste sectoare specifice:

- Turism sustenabil și Natura 2000 (2000),
- Natura 2000 și pădurile- provocări și oportunități (2003),
- Acvacultura și Natura 2000 (2012),
- Transportul pe căi navigabile interioare și Natura 2000 (2012),
- Dezvoltarea energiei eoliene și Natura 2000 (2011),
- Extracția de minerale neenergetice și Natura 2000 (2011),
- Punerea în aplicare a directivelor "Păsări" și "Habitate" în estuare și în zonele costiere (2011),
- Schimbările climatice și Natura 2000 (2013)
- Natura 2000 și agricultura (2017),
- Ghid privind Infrastructurile de transport al energiei și legislația UE privind Natura 2000,
- Ghid privind Cerințele pentru producția de energie hidroelectrică în contextul legislației UE privind Natura 2000.

Toate aceste ghiduri au însă caracter de îndrumare, neavând caracter obligatoriu de transpunere/ aplicare în legislația națională.

Comisia a emis și comunicări cu privire la natură:

- Infrastructurile de transport al energiei și legislația UE privind natura (2018/C 213/02);
- Ghid privind cerințele pentru producția de energie hidroelectrică în contextul legislației UE privind natura (2018/C 213/01).

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

2. REȚEAUA NATURA 2000

La nivel european s-a decis constituirea unei rețele de situri care să asigure conservarea efectivă a capitalului natural și utilizarea durabilă a biodiversității și reducerea efectivă a ratei de pierdere a biodiversității, în conformitate cu obiectivele Convenției privind Diversitatea Biologică. Pentru îndeplinirea acestui obiectiv s-a decis constituirea rețelelor ecologice cu scopul de a oferi habitatelor naturale și populațiilor de specii “suportul fizic”, reprezentând în același timp și suport pentru multe activități umane. Dezvoltarea rețelei Natura 2000 reprezintă un pas inițial în eforturile depuse pentru conservarea biodiversității, care pe lângă conservarea resurselor naturale, poate contribui la dezvoltarea economică a comunităților locale prin gama largă de resurse și servicii pe care le furnizează. Aceasta reprezintă un instrument care garantează menținerea, conservarea, reconstrucția componentelor actuale ale capitalului natural, stând la baza procesului de dezvoltare durabilă.

Prin urmare, la nivelul statelor membre ale UE s-a dorit constituirea unei rețele coerente de situri care se bazează pe o abordare comună, permițând menținerea sau refacerea habitatelor și speciilor într-o stare favorabilă de conservare. S-a stabilit astfel crearea unei rețele de arii naturale protejate Rețeaua **NATURA 2000** formată din:

- Situri de importanță comunitară (SCI), inclusiv propunerile de situri de importanță comunitară (pSCI) desemnate în conformitate cu prevederile Directivei “Habitat”;
- Arii speciale de conservare (SAC) desemnate în conformitate cu prevederile Directivei “Habitat”;
- Arii de protecție specială avifaunistică (SPA) desemnate în conformitate cu prevederile Directivei “Păsări”.

Obiectivul principal al acestei rețele îl constituie conservarea habitatelor naturale și speciilor sălbatice de interes comunitar, luând în considerare cerințele economice, sociale și culturale, precum și specificul regional și local caracteristic fiecărui stat membru. Desemnarea siturilor se face pe criterii strict științifice, dar, cu toate acestea, Natura 2000 nu este o rețea de arii naturale protejate în care activitățile umane sunt interzise. Siturile Natura 2000 reprezintă zone de management durabil al mediului, în care se urmărește conservarea habitatelor naturale și/sau

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

a speciilor pentru care a fost declarat situl, iar dezvoltarea activităților umane se face ținând cont de anumite cerințe de conservare.

Stabilirea rețelei Natura 2000 și a coridoarelor ecologice arată angajamentul UE în respectarea Convențiilor internaționale privind conservarea naturii. Directivele „Păsări” și „Habitat” constituie contribuția comunității europene în asigurarea diversității biologice, conform Convenției privind Diversitatea Biologică (CBD) ratificată de România prin Legea nr. 58/1994 și Convenției privind conservarea vieții sălbatice și a habitatelor naturale din Europa (Convenția de la Berna) la care România a aderat prin Legea nr. 13/1993.

Siturile Natura 2000 implică însă și măsuri efective de conservare și măsuri de management pentru elaborarea cărora este obligatorie participarea și implicarea factorilor interesați. Obiectivul principal al conservării naturii este acela de a crea un echilibru între conservare și nevoile sociale și culturale, prin urmare Natura 2000 nu va exclude activitățile umane atâta timp cât nu sunt în contradicție cu obiectivele conservării.

2.1 Natura 2000: conservarea capitalului natural al Europei

Pe lângă conservarea tipurilor de habitate și a speciilor rare și pe cale de dispariție, Rețeaua Natura 2000 joacă, de asemenea, un rol major în protejarea și menținerea ecosistemelor sănătoase din Europa. Acestea oferă o serie de beneficii importante pentru societate și pentru economie prin intermediul fluxului de servicii ecosistemice valoroase (cum ar fi stocarea apei, prevenirea inundațiilor, fixarea carbonului, îmbunătățirea calității aerului și a solului).

O rețea Natura 2000 pe deplin operațională poate, de asemenea, să încurajeze o abordare mai coerentă a planificării spațiale, în care diferitele, dar complementarele metode de utilizare ale terenurilor care contribuie la susținerea ecosistemelor sănătoase sunt încurajate să își unească forțele. Acesta este, de asemenea, motivul pentru care Comisia a optat pentru o abordare integrată în ceea ce privește cofinanțarea siturilor Natura 2000 în cadrul principalelor instrumente de finanțare ale UE (Fonduri structurale, PAC, EFF, LIFE) pentru a se asigura că managementul siturilor face parte din politicile mai largi de management a terenurilor din UE.

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

2.2 Protejarea și managementul siturilor Natura 2000

Articolul 6 este articolul care definește modul în care sunt gestionate și protejate siturile Natura 2000. Ca atare, stabilește relația dintre conservarea sitului și politicile mai largi de utilizare/exploatare a terenurilor precum și activitățile de dezvoltare din zonă.

Alineatul 6.1 impune statelor membre să ia măsuri pozitive, de protecție pentru aceste arii protejate. Statele trebuie:

- să ia măsurile de conservare necesare pentru menținerea și refacerea stării de conservare a tipurilor de habitate și a speciilor pentru care situl Natura 2000 a fost declarat, în conformitate cu cerințele ecologice ale acestora (art. 6 alineatul (1)).
- să evite deteriorarea habitatelor, precum și perturbarea speciilor pentru care situl a fost desemnat, în măsura în care o astfel de perturbare ar putea fi semnificativă în raport cu obiectivele directivei (art. 6.2).

Statele membre sunt în mare măsură lăsate să decidă cum să pună în aplicare aceste dispoziții. În cazul măsurilor de conservare, acestea pot utiliza măsuri statutare, administrative sau contractuale și, dacă este necesar, măsuri prevăzute în planurile de management care fie sunt concepute special pentru siturile respective, fie sunt integrate în alte planuri de dezvoltare. Măsurile trebuie să țină seama, de asemenea, de aspectele economice, sociale și culturale și de caracteristicile regionale și locale.

Cu toate acestea, nu există un model unic pentru managementul siturilor Natura 2000. Fiecare model depinde de speciile și habitatele pentru care a fost desemnat situl, de amenințările și starea de conservare, precum și de diferitele utilizări ale terenurilor și de factorii interesați care operează în zonă. Obiectivele și măsurile de conservare, de regulă, sunt stabilite în funcție de specificul fiecărei arii naturale protejate.

3. CONSIDERAȚII GENERALE PRIVIND EVALUAREA ADECVATĂ

Scopul prezentului raport este de a analiza legislația comunitară și națională privind modul de implementare al art. 6 (3) și 6 (4) ale *Directivei* “Habitat”. Articolul 6 (3) impune ca “orice plan sau proiect care nu are o legătură directă cu sau nu este necesar pentru managementul sitului Natura 2000 în cauză, dar este probabil să aibă un efect semnificativ asupra acestuia, singur sau în combinație cu alte planuri și proiecte, se supune evaluării adecvate”. De asemenea, prevederile art. 6 (3) și 6 (4) ale *Directivei* “Habitat” se aplică și propunerilor de situri Natura 2000 care sunt în procedură de desemnare.

Acest raport are la bază analiza documentelor și a ghidurilor metodologice elaborate de către Comisia Europeană², experiența celorlalte state membre, experiența elaboratorilor rezultată din aplicarea prevederilor 6(3) și 6(4) al *Directivei* “Habitat”, astfel:

- Gestionarea siturilor Natura 2000: dispozițiile articolului 6(3) și 6(4) din *Directiva* “Habitat” (2000),
- Ghid metodologic privind dispozițiile articolului 6(3) și 6(4) din *Directiva* Habitat. *Directiva* 92/43/EC (2002),
- Ghid privind articolul 6(4) din *Directiva* Habitat 92/43/EEC (2007, actualizat în 2012).

De asemenea, Comisia a elaborat mai recent o serie de orientări sectoriale specifice, relevante pentru politica UE. Acestea au fost elaborate ca răspuns la solicitările din partea industriei și a autorităților sectoriale privind punerea în aplicare a procedurii de evaluare conform art. 6(3). Acestea au ca scop îmbunătățirea înțelegerii modului de aplicare a procedurii prevăzute la articolul 6(3), 6(4) în fiecare dintre aceste sectoare specifice.

De asemenea, au fost publicate următoarele ghiduri sectoriale privind articolul 6 (3) și 6(4):

- Turism sustenabil și Natura 2000 (2000)
- Natura 2000 și pădurile- provocări și oportunități (2003)

² https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/guidance_en.htm

- Acvacultura și Natura 2000 (2012)- Transportul pe căi navigabile interioare și Natura 2000 (2012)
- Dezvoltarea energiei eoliene și Natura 2000 (2011)
- Extracția de minerale neenergetice și Natura 2000 (2011)
- Punerea în aplicare a directivelor "Păsări" și "Habitat" în estuare și în zonele costiere (2011)
- Schimbările climatice și Natura 2000 (2013)
- Natura 2000 și agricultura (2017),
- Ghid privind Infrastructurile de transport a energiei și legislația UE privind Natura 2000,
- Ghid privind Cerințele pentru producția de energie hidroelectrică în contextul legislației UE privind Natura 2000.

În plus, Comisia a publicat o analiză a hotărârilor Curții de Justiție a CE³ privind articolul 6 care sintetizează jurisprudența acumulată de-a lungul anilor.

Art. 6 (3) se referă la conservarea siturilor și art. 6 (4) stabilește condițiile derogărilor de la prevederile art. 6(3) ale Directivei "Habitat" stipulează strict obligațiile legale ale statelor membre.

Directivele "Păsări" și "Habitat" stabilesc obligații în ceea ce privește managementul conservării naturii în statele membre, în general, și a siturilor Natura 2000 și a habitatelor naturale și a speciilor lor, în special. **Un mecanism-cheie de conservare îl constituie luarea în considerare a implicațiilor unui PP asupra rețelei ecologice Natura 2000, înainte de a se lua orice decizie privind avizarea acestuia.** Fiecare PP aflat în procedură de aprobare, în orice etapă, trebuie să ia în considerare posibilele efecte pe care le-ar putea avea, singur în combinație cu alte PP-uri, asupra obiectivelor de conservare ale siturilor Natura 2000.

EA nu interzice realizarea de PP, ci constă într-o examinare, de la caz la caz, a implicațiilor pentru situl Natura 2000 și obiectivele sale de conservare. În termeni generali, art. 6 (3) presupune o obligație în ceea ce privește luarea în considerare, în toate etapele procedurii, a efectelor potențiale ale unui PP asupra siturilor Natura 2000. Prevederile art. 6(3) nu se referă

³ https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/guidance_en.htm

numai la PP localizate în sit, ci și PP situate în afara acestuia, dar care pot avea efect semnificativ asupra sitului.

Art. 6 (3) și 6 (4) ale Directivei Habitate stabilesc o procedură clară pentru evaluarea unui PP care poate avea efecte semnificative asupra unui sit Natura 2000, astfel:

1. etapa de încadrare - prima etapă a procedurii- corespunde art. 6 (3),
2. etapa studiului de evaluare adecvată - cea de a doua etapă a procedurii, aflată sub incidența art. 6 (3),
3. etapa soluțiilor alternative - cea de a treia etapă, aflată sub incidența art. 6 (4),
4. etapa măsurilor compensatorii - cea de a patra etapă, aflată sub incidența art. 6 (4).

Scopul etapei de încadrare este de a determina, pe baza unei evaluări inițiale a obiectivelor de conservare, dacă un PP, singur sau în combinație cu alte PP-uri, poate avea efecte semnificative asupra unui sit Natura 2000, având în vedere obiectivele de conservare ale acestuia din urmă. Necesitatea de a aplica principiul precauției în luarea deciziilor cheie în ceea ce privește cazurile de EA a fost confirmată de către jurisprudența CJUE. Prin urmare, în cazul în care efectele semnificative sunt probabile, nesigure sau necunoscute în etapa de încadrare, va fi necesară trecerea la etapa studiului de EA. Dacă acesta concluzionează și demonstrează că nu există efecte negative asupra integrității unui sit Natura 2000, PP poate fi aprobat. Dacă efectele adverse sunt probabile, sau, în cazul în care există dubii, se va aplica art. 6 (4), dar numai în cazul în care există motive imperative de interes public major, nu există soluții alternative mai puțin dăunătoare decât PP și au fost identificate măsurile compensatorii, care pot fi puse în aplicare.

Procedura poate include una sau mai multe etape, în funcție de caracterul efectelor PP, viabilitatea măsurilor de reducere a efectelor negative, soluțiile alternative și măsurile compensatorii. În funcție de aceste aspecte procedura de evaluare adecvată se poate opri după oricare din cele 4 etape, dar desfășurarea procedurii trebuie obligatoriu să fie parcursă în ordinea menționată: încadrare - studiu de evaluare adecvată - soluții alternative - măsuri compensatorii. Astfel, dacă se constată că un PP poate avea un efect negativ semnificativ nu se

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

trece la etapa soluțiilor alternative sau a măsurilor compensatorii până când nu se evaluează măsurile de reducere a efectelor negative.

Directiva “Habitat” solicită statelor membre să informeze CE cu privire la măsurile compensatorii. Acest lucru permite CE să verifice dacă măsurile compensatorii sunt suficiente pentru a se asigura dacă este menținută coerența rețelei. În cazul în care CE nu este mulțumită de măsurile compensatorii propuse, aceasta poate lua măsuri împotriva statului membru, inclusiv litigii, la CJUE.

3.1 Transpunerea art. 6 (3) și 6 (4) în legislația națională

Unul dintre cele mai importante articole ale Directivei „Habitat” este art.6 (3), respectiv art.6 (4), transpus în legislația națională prin art.28 al *OUG nr.57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice* cu modificările și completările ulterioare, aprobată prin din *Legea nr. 49/2011 cu modificările și completările ulterioare* și prin *OM nr.19/2010 pentru aprobarea Ghidului metodologic privind evaluarea adecvată a efectelor potențiale a planurilor sau proiectelor asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar, cu modificările și completările ulterioare* .

Definiția *evaluării adecvate* este prevăzută în OG nr. 195/ 2005 privind protecția mediului. Această definiție reprezintă chintesența a ceea ce prevede art. 6(3) al Directivei Habitat. De asemenea, art. 6(3) se regăsește transpus și în art. 52 alin. (5) din *Legea mediului*. Prin urmare, considerăm faptul că transpunerea art. 6(3) în legislația națională este completă.

Prevederile Directivei “Habitat” în ceea ce privește dezvoltarea Planurilor/ Proiectelor (PP) sunt similare în multe privințe cu prevederile Directivei Consiliului 97/11/CE *de modificare a Directivei 85/337/CEE privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului*, transpusă prin *Legea nr. 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului* (numită pe scurt Directiva EIA), precum și cu prevederile Directivei Consiliului 2001/42/CE *privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului*, transpusă prin H.G. nr. 1076/2004 *privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe* (numită pe scurt Directiva SEA). Cu toate acestea,

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

evaluarea adecvată (EA) se adresează în mod specific siturilor Natura 2000 și obiectivelor lor de conservare.

Transpunerea art. 6(3) și 6(4), precum și a ghidului metodologic al Comisiei Europene în legislația națională, s-a realizat printr-un tabel comparativ, anexă la prezentul studiu legislativ. Urmare a acestei analize, au rezultat următoarele concluzii:

- Ghidul European interpretează articolul 6 din Directiva “Habitat” clarifică termenii și sintagmele utilizate sub forma unor definiții și explicații împreună cu surprinderea unor spețe relevante, iar Ghidul național transpune aceste indicații date de actele europene sub forma unei proceduri pentru evaluarea proiectelor ce intră sub sfera art. 28 din OUG 57/2007 și a art. 6 din Directivă.
- Ghidul European oferă o imagine de ansamblu asupra posibilelor situații care ar putea apărea în interpretarea art. 6 din Directivă și detaliere a termenilor generali care apar în Directivă.
- Ghidul național oferă o soluționare, în ceea ce privește implementarea art. 6 alin. (3) și 6 (4) al Directivei Habitat putând fi detaliate definițiile și explicațiile date la nivel european pentru o mai bună înțelegere a diferitelor situații sau a legislației.
- Se poate observa că în ceea ce privește transpunerea articolului 6 alin (3) și alin (4) din Directiva “Habitat” în legislația națională prin art. 28 din OUG 57/2007 la nivel de text nu există diferențe/modificări semnificative.
- Conform Ghidului CE transpus în legislația națională prin OM nr. 19/ 2010, etapa soluțiilor alternative reprezenta o etapă separată. Prin modificarea și completarea OM nr.19/2010 cu OM nr. 262/ 2020, soluțiile alternative au fost incluse în etapa studiului de evaluare adecvată. Facem precizarea că etapa soluțiilor alternative intră sub incidența art. 6(4) a Directivei Habitat și nu sub incidența art 6(3). Includerea soluțiilor alternative în etapa de studiu de evaluare adecvată înseamnă comasarea art. 6 (3) cu art. 6 (4) ceea ce ar putea însemna solicitări de clarificări din partea CE.

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

4.ROLUL INSTITUȚIILOR EUROPENE ȘI AL AUTORITĂȚILOR NAȚIONALE COMPETENTE

Fiecare stat membru al UE este responsabil de punerea în aplicare a dreptului Uniunii (transpunere în termenele stabilite, armonizare și aplicare corectă) în cadrul sistemului juridic național. În temeiul tratatelor, CE veghează la corecta aplicare a legislației europene în statele membre. Prin urmare, în cazul în care un stat membru nu respectă dispozițiile acestuia, CE dispune de puteri proprii (acțiune în neîndeplinirea obligațiilor) prevăzute de art. 258 din Tratatul privind funcționarea UE, pentru a încerca să pună capăt acestei încălcări a dreptului UE și, după caz, poate sesiza CJUE.

Curtea de Justiție a Uniunii Europene (CJUE)

În scopul construcției europene, statele membre au încheiat tratate prin care au creat mai întâi Comunitățile Europene și, ulterior, Uniunea Europeană (UE), cu instituții care adoptă legi în domenii specifice. Prin urmare, Comunitățile își produc propria legislație, cunoscute sub numele de regulamente, directive și decizii. Pentru a se asigura că legea este pusă în aplicare, înțeleasă și aplicată în mod uniform în toate statele membre, o instituție judiciară este esențială. Această instituție este Curtea de Justiție a Uniunii Europene (CJUE).

Curtea constituie o autoritate judiciară a UE și, în cooperare cu instanțele și tribunalele statelor membre, asigură aplicarea și interpretarea uniformă a normelor UE. Curtea de Justiție a Uniunii Europene, care își are sediul la Luxemburg, este formată din două instanțe: Curtea de Justiție (din 1952) și Tribunalul (creat în 1988).

Curtea de Justiție are competență în diferite categorii de proceduri. Hotărârile prezentate în acest studiu provin din acțiuni în constatarea neîndeplinirii de către statele membre a obligațiilor sau din cereri de pronunțare a unei hotărâri preliminare.

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

- **Acțiunile în constatarea neîndeplinirii obligațiilor** - Aceste acțiuni permit Curții de Justiție să stabilească dacă un stat membru și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul dreptului UE. Înainte de sesizarea Curții de Justiție, Comisia efectuează o procedură preliminară în cadrul căreia statului membru în cauză i se oferă posibilitatea de a răspunde la plângerile care i-au fost adresate. În cazul în care, în urma acestei proceduri, statul membru nu pune capăt acțiunii, se poate introduce o acțiune în constatarea încălcării dreptului UE în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene. Acțiunea poate fi introdusă de către Comisie - așa cum, în practică, este de obicei - sau de către un stat membru. În cazul în care Curtea constată că o obligație nu a fost îndeplinită, statul trebuie să pună capăt nerespectării fără întârziere. În cazul în care, Curtea de Justiție constată că statul membru în cauză nu s-a conformat hotărârii sale, aceasta îi poate impune acestuia o sancțiune financiară fixă sau periodică. Cu toate acestea, în cazul în care măsurile de transpunere a unei directive nu sunt comunicate Comisiei, aceasta poate propune Curții să impună sancțiunea pecuniară statului membru în cauză, după ce hotărârea inițială prin care se constată neîndeplinirea obligațiilor a fost pronunțată. Neexecutarea unei hotărâri a Curții care poate să prejudicieze mediul se consideră o încălcare gravă a TFUE.

- **Trimitere preliminară** - Curtea de Justiție cooperează cu toate instanțele supreme ale statelor membre, care sunt instanțele de drept comun în materie de drept al UE. Pentru a asigura aplicarea efectivă și uniformă a legislației UE și pentru a preveni interpretări divergente, instanțele naționale pot, și uneori trebuie, să sesizeze Curtea de Justiție și să îi solicite acesteia să clarifice unele aspecte privind interpretarea legislației UE, astfel încât acestea să poată verifica, de exemplu, dacă legislația lor națională este conformă. O trimitere preliminară poate avea ca obiect, de asemenea, verificarea validității unui act de drept al UE. **Răspunsul Curții de Justiție nu este o simplă opinie, ci ia forma unei hotărâri motivate. Instanța națională căreia îi este adresată este obligată să pună în aplicare hotărârea CJUE.** De asemenea, hotărârea Curții obligă și alte instanțe naționale în fața cărora se ridică aceeași problemă. Astfel, prin trimiterile preliminare orice cetățean european poate solicita clarificarea normelor UE care îl privesc. Deși o astfel de trimitere poate fi făcută numai de către o instanță națională, toate părțile din procedura instanțe, statele membre și instituțiile UE pot lua parte la procedura în fața Curții de Justiție. În acest mod, mai multe principii importante ale dreptului UE au fost

stabilite prin hotărâri preliminare, uneori ca răspuns la întrebări adresate de instanțele naționale de prim grad de jurisdicție.

Principala sarcină a CJUE o reprezintă interpretarea *Tratatului European*. CJUE reprezintă instituția judiciară a Comunității. Încălcările efectuate de statele membre pot genera astfel obligații de achitare de compensații care, în anumite cazuri, pot avea repercusiuni semnificative asupra propriilor fonduri publice. Mai mult decât atât, orice încălcare a legislației Comunității de către un stat membru poate fi adusă atenției CJUE și, în cazul nerespectării sentinței de constatare a acestei încălcări, aceasta poate impune plata unei penalități periodice și/sau a unei sume fixe.

Este important de menționat că în sistemul juridic și instituțional al UE, numai examinarea de către CJUE sau Instanța de fond se califică drept procedură judiciară.

În cazul acțiunilor inițiate în domeniul protecției mediului, CJUE are în vedere principiile ce stau la baza conservării biodiversității și dezvoltării durabile a sistemului socio-economic adoptate în 1987 prin ratificarea Actului European Unic și reglementările specifice oferite de legislația secundară în domeniu. Prin sentințele sale, CJUE poate impune pe lângă măsurile necesare pentru încetarea încălcării, amenzi aplicabile până la data încetării încălcării. Sentințele pronunțate de CJUE nu pot, în această calitate, să anuleze deciziile adoptate de autoritățile naționale sau să acorde în mod direct daune în favoarea apelanților.

Principiile asumate de UE ca reprezentând baza legală în adoptarea hotărârilor CJUE în cauzele de mediu sunt:

1. Principiul prevenției: conservarea biodiversității se realizează eficient dacă sunt eliminate sau diminuate efectele posibilelor amenințări;
2. Principiul precauției: lipsa studiilor științifice complete nu poate fi considerată ca motiv de acceptare a unor activități ce pot avea impact negativ semnificativ asupra biodiversității;
3. Principiul poluatorul plătește: cel ce cauzează distrugerea biodiversității trebuie să plătească costurile de prevenire, reducere a impactului sau reconstrucție ecologică;

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

4. Principiul participării publicului la luarea deciziilor și accesul la informație și justiție în domeniul mediului: publicul trebuie să aibă acces la informațiile de mediu și dreptul de a participa în procesul de luare a deciziilor de mediu;
5. Principiul buneii guvernări: guvernarea trebuie să îndeplinească opt caracteristici majore - să fie participativă, măsurabilă, transparentă, responsabilă, efectivă și eficientă, echitabilă și în acord cu normele legale;
6. Principiul integrării sectoriale: conservarea biodiversității și utilizarea durabilă a componentelor sale trebuie luate în considerare în procesul de luare a deciziilor și de stabilire a politicilor sectoriale;
7. Principiul abordării ecosistemice: reprezintă o strategie de management integrat, adaptativ, bazată pe aplicarea unor metodologii științifice corespunzătoare care iau în considerare structura și funcțiile ecosistemelor și capacitatea lor de suport;
8. Principiul rețelelor ecologice: pentru asigurarea conectivității dintre componentele biodiversității cu cele ale peisajului și ale structurilor sociale, având ca și componente centrale ariile naturale protejate, se stabilesc culoare ecologice de legătură;
9. Principiul subsidiarității: reglementează exercițiul puterii, deciziile trebuind luate la nivelul cel mai de jos (local, regional, național);
10. Principiul compensării: în cazul în care există un impact negativ și în lipsa unor soluții alternative, pentru obiective de interes public major se stabilesc măsuri compensatorii.

Trebuie menționat că aceste principii sunt un punct de referință în ceea ce privește deciziile CJUE și propunerile CE în politica de mediu, fiind invocate în mod frecvent ca temei decizional în emiterea opiniilor și a hotărârilor CJUE.

CE monitorizează implementarea Directivelor “Păsări” și “Habitat” de către statele membre în mod individual. În cazul în care CE nu este satisfăcută cu progresul sau conformitatea, poate iniția o procedură privind încălcarea dreptului comunitar (procedură de infringement) împotriva statului membru în cauză; principalele categorii de interes sunt transpunerea necorespunzătoare a directivelor și încălcări ale cerințelor lor, inclusiv eșecul de implementare și de aplicare a directivelor. Această procedură cuprinde trei etape.

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

Prima etapă constă în faptul că statul membru primește o notificare formală și are la dispoziție două luni pentru a formula un răspuns. În cazul în care statul nu respectă în integralitate legislația UE, CE poate trimite un aviz motivat. În cazul în care nu primește un răspuns satisfăcător într-un termen rezonabil, CE poate să declanșeze acțiunea în constatarea neexecutării hotărârii pronunțate (etapa a doua - punere în întârziere și aviz motivat), iar dacă statul în cauză tot nu se conformează hotărârii, se sesizează CJUE (etapa a treia).

În cazul în care CJUE pronunță o hotărâre de condamnare, stabilind că statul membru a încălcat obligațiile ce-i revin în baza dreptului UE, statul va trebui să aducă la îndeplinire această hotărâre, adică să repare prejudiciul.

Dacă nici de data asta statul nu respectă deciziile CJUE, se declanșează o nouă acțiune, care iarăși începe cu o nouă sesizare a CJUE. Abia după aceea poate interveni sancțiunea pecuniară, instanța fiind cea care stabilește cuantumul ei.

În cazul acțiunilor în constatarea neîndeplinirii obligațiilor declanșate pentru necomunicarea măsurilor naționale de transpunere a unei directive, CJUE poate să aplice sancțiuni pecuniare chiar de la prima hotărâre de condamnare, prin care constată că statul nu și-a adus la îndeplinire obligațiile.

În aplicarea Directivei “Habitat”, CE joacă un rol esențial fiind recipientul principal al rapoartelor și comunicărilor asupra impactului diferitelor sectoare asupra mediului înconjurător de către statele membre. Mai mult CE, prin membrii ei, emite opinii orientative privind aplicarea art. 6 (4) al Directivei “Habitat” și inițiază acțiunile la CJUE privind omisiunile și/sau aplicarea inadecvată a Directivei “Habitat”.

Progresele înregistrate de fiecare stat membru sunt monitorizate prin:

- examinarea transunerii de către fiecare stat membru a prevederilor Directivei „Habitat” în legislația națională, având în vedere jurisprudența CJUE.
- monitorizarea progreselor realizate în stabilirea și managementul rețelei Natura 2000 de către fiecare stat membru.
- examinarea eficienței de aplicare a politicilor implementate de fiecare stat membru.

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

- analiza raportărilor fiecărui stat membru la fiecare șase ani în conformitate cu articolul 17 din Directiva „Habitat” cu privire la starea de conservare a habitatelor și speciilor de interes comunitar.

În România, procedura de evaluare adecvată este condusă de autoritățile competente pentru protecția mediului, în conformitate cu prevederile art. 8 alin. (1) din *Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului*, aprobată cu modificări prin *Legea nr. 265/2006, cu modificările și completările ulterioare*, și cu competențele stabilite prin *Metodologia de aplicare a evaluării impactului asupra mediului pentru proiecte publice și private*, precum și competențele stabilite prin HG nr. 1076/ 2004 *privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe*.

Evaluarea adecvată, precum și evaluarea impactului asupra mediului, stabilesc cadrul unei abordări integrate prin informarea și consultarea tuturor autorităților cu responsabilități în domeniul protecției mediului și participarea acestora în cadrul unei comisii de analiză tehnică/comisii special constituite organizată la nivelul județului unde se află amplasamentul proiectului/planului sau, după caz, la nivel central pentru proiectele/planurile aflate în competența autorității publice centrale pentru protecția mediului.

În cadrul procedurii sunt implicați și reprezentanți ai Agenției Naționale pentru Arii Naturale Protejate, inclusiv serviciile teritoriale, ai administrației publice locale și/sau centrale, inclusiv din cadrul compartimentelor care coordonează activitatea de amenajare a teritoriului și urbanism, al autorității de sănătate publică, Administrației Naționale "Apele Române", inspectoratului teritorial pentru situații de urgență, comisariatelor teritoriale ale Gărzii Naționale de Mediu și, după caz, reprezentanți ai structurilor responsabile pentru: inspectoratele teritoriale silvice, direcțiile pentru agricultură și dezvoltare rurală județene, furnizarea de utilități și servicii publice, administrarea parcurilor și grădinilor publice, a siturilor arheologice și monumentelor istorice, managementul ariilor naturale protejate, inclusiv reprezentanți ai consiliilor științifice organizate la nivelul ariilor naturale protejate, ai agențiilor pentru dezvoltare regională etc. Potrivit *principiului subsidiarității* este responsabilitatea autorităților naționale competente în domeniul mediului să evalueze impactul asupra sitului siturilor din rețeaua Natura, în conformitate cu reglementările comunitare.

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

Pentru PP aflate în competența Agenției Naționale pentru Protecția Mediului, a agențiilor pentru protecția mediului sau a Administrației Rezervației Biosferei "Delta Dunării", comisia de analiză tehnică, respectiv comitetul special constituit, include obligatoriu și reprezentanți ai acestor autorități.

Autoritățile responsabile pentru parcurgerea etapelor procedurii de evaluare adecvată sunt:

- Agențiile județene pentru protecția mediului pentru toate proiectele care fac obiectul evaluării adecvate, ale căror amplasamente se situează pe teritoriul județului respectiv;
- Agenția Națională pentru Protecția Mediului pentru toate proiectele care fac obiectul evaluării adecvate, al căror amplasament se întinde pe două sau mai multe județe.
- Pentru proiectele propuse a se realiza în perimetrul Rezervației Biosferei "Delta Dunării", autoritatea responsabilă pentru parcurgerea etapelor procedurii de evaluare adecvată este Administrația Rezervației Biosferei "Delta Dunării".
- În cazul planurilor și programelor, responsabilitatea parcurgerii procedurii de evaluare adecvată este a autorităților titulare în colaborare cu autoritățile competente pentru protecția mediului.

Autoritatea publică centrală pentru protecția mediului este responsabilă pentru parcurgerea etapelor procedurii de evaluare adecvată pentru proiectele prevăzute la art. 19 din *Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 195/2005, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 265/2006, cu modificările și completările ulterioare.*

Actele de reglementare emise în baza prevederilor legale în vigoare care privesc cu precădere rețeaua Natura 2000, reprezintă acte administrative care pot fi atacate în instanță pe calea contenciosului administrativ conform Legii nr. 554/2004 cu modificările și completările ulterioare.

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

5. PUNEREA ÎN APLICARE A ARTICOLULUI 6 (3) ȘI 6 (4) ÎN STATELE MEMBRE

Articolele 6 (3) și 6 (4) descriu procedura legală care trebuie urmată pentru planurile sau proiectele care sunt susceptibile de a avea un efect semnificativ asupra unui sit Natura 2000, însă lasă la latitudinea statelor membre să decidă cum ar trebui să fie pusă în aplicare această procedură în practică. O directivă este obligatorie în ceea ce privește rezultatul care trebuie obținut pentru fiecare stat membru căruia îi este adresată, dar lasă alegerea formei și metodelor la latitudinea autorităților naționale.

La nivelul Comisiei Europene a fost elaborat un raport privind implementarea prevederilor art. 6 (3) și 6 (4) de către toate statele membre. Prezentăm în cele ce urmează interpretări și concluzii ale acestui raport.

5.1 Articolele 6(3) și 6(4)

✓ Articolul 6 (3)

Modul în care se aplică procedura de evaluare prevăzută la art. 6 (3) variază foarte mult de la o țară la alta, și chiar de la o regiune la alta în cadrul unui stat membru. Conform estimării Comisiei Europene, există mai mult de 70 de abordări diferite ale EA, susținute fie de legislația națională, fie de cea regională în întreaga UE. Din această cauză, Comisia Europeană nu are o analiză completă a modului în care procedura este pusă în aplicare în întreaga UE.

Nivelul la care se iau deciziile în ceea ce privește autorizarea în temeiul articolului 6(3) depinde în mare măsură de cadrul constituțional al țărilor în cauză. De fapt, s-a constatat că sunt implicate în procedura prevăzută la articolul 6.3 toate nivelurile autorităților competente, de la municipalitate până la minister (Backes et al, 2006).

În țările puternic federalizate, cum ar fi Austria, Belgia, Germania și Spania, punerea în aplicare a articolului 6(3) revine în principal autorităților regionale. Unele țări, precum Austria și Spania, sunt atât de autonome încât regiunile au adoptat propriile legi (diferite) de transpunere a articolului 6 (3). Altele, cum ar fi Franța, Germania, Țările de Jos, Polonia și Suedia au transpus articolul 6(3) în legislația națională, ceea ce oferă un cadru juridic comun în toată țara, dar, din cauza structurii administrative existente, au trecut cea mai mare parte a responsabilității decizionale la nivelurile administrative inferioare (de exemplu, la nivelul județului în Suedia, a provinciilor în Olanda). Cu toate acestea, autoritățile din aceste țări sunt responsabile pentru planurile de infrastructură mai strategice, importante la nivel național pentru care fie au puteri decizionale depline, fie sunt "consilieri statutari".

Unele țări au, pe de altă parte, o administrație mult mai centralizată de conservare a protecției naturii și a procedurii de evaluare în temeiul art 6 (3). Acestea tind să fie în special cazul țărilor cu un teritoriu mai mic, în cazul cărora delegarea de competențe de la autoritățile centrale către autoritățile locale ar fi dificilă din cauza lipsei de personal (de exemplu, țările baltice, Cipru, Luxemburg, Malta, Slovenia).

Nivelul de coordonare și interacțiune între autoritățile naționale, regionale și locale responsabile de procedura prevăzută la articolul 6(3) tinde, de asemenea, să varieze foarte mult de la o țară la alta. Mai multe autorități naționale au indicat că nu au "nicio idee" despre modul în care regiunile pun în aplicare procedura. Altele joacă un rol de coordonare mai mult sau mai puțin formal, organizând reuniuni anuale pentru a face schimb de experiență.

✓ **Articolul 6 (4)**

În conformitate cu articolul 6(4), statele membre pot să solicite Comisiei să emită un aviz dacă un plan sau un proiect despre care s-a constatat că are un efect negativ asupra unui habitat prioritar și/sau asupra speciilor prioritare dintr-un sit Natura 2000 poate fi totuși autorizat din motive imperative de interes public major.

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

Doar 20 de astfel de avize ale Comisiei au fost emise în ultimii 20 de ani. Fiecare dintre acestea ilustrează faptul că, atunci când există motive imperative pentru a fi invocate de interes public major, avizul Comisiei a fost în mare măsură în sprijinul unei astfel de decizii, cu condiția ca măsurile compensatorii să fie adecvate și ca argumentele pentru interesul major să fie suficient de solide. Doar una dintre cele 20 de solicitări de avize ale Comisiei a primit aviz negativ inițial deoarece motivele nu au fost suficient de argumentate. Este cazul unui proiect de infrastructură rutieră în Germania (autostrada A20) care intersectează un SCI cu habitate de interes prioritar. La solicitarea Comisiei, Germania a detaliat motivul de interesul public major și anume faptul că autostrada în sine este considerată de interes public major și de asemenea faptul că în zona autostrăzii șomajul era foarte crescut. După detalierea motivelor, Comisia a avizat construirea autostrăzii A20 din Germania.

5.2 Relația cu procedura EIA /SEA

Având în vedere natura și similaritatea evaluării adecvate, relația dintre EA și procedurile de EIA/SEA poate juca un rol esențial în punerea în aplicare a celei dintâi. Modul în care procedura EA interacționează cu procedura EIA/SEA variază de la o țară la alta. Majoritatea statelor membre au procedura de evaluare adecvată integrată în procedura SEA/EIA atunci când aceasta este necesară și, dacă SEA/EIA nu este necesară atunci EA este realizată ca procedură de sine stătătoare.

În România, EA este integrată în celelalte două proceduri, respectiv în EIA și SEA.

5.3 Concluzii privind implementarea art. 6(3) și 6(4) la nivelul statelor membre

Conform Raportului Comisiei europene privind evaluarea și îmbunătățirea procedurii art. 6(3) și 6(4) pentru siturile Natura 2000, în marea majoritate a cazurilor statelor membre, punerea în aplicare a prevederilor art. 6(3) și 6(4) funcționează bine, permițând atât dezvoltarea infrastructurii cheie, cât și asigurarea/ menținerea unui nivel ridicat de protecție a naturii. În relativ puține cazuri apar probleme, dintr-un motiv sau altul, cum ar fi: întârzieri nedorite și costuri suplimentare pentru dezvoltatori, incertitudine sau lipsa interesului comunităților locale privind conservarea naturii.

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

În 2007, în Germania, Camera de Comerț și-a exprimat îngrijorarea cu privire la faptul că Directiva "Habitat" bloca dezvoltarea, ceea ce a determinat clasa politică să solicite modificarea modului în care a fost pusă în aplicare. Ministrul Mediului și Siguranței Nucleare a răspuns la aceste îngrijorări declarând că: până în prezent, Directivele de conservare a naturii nu au împiedicat nici o acțiune de dezvoltare economică semnificativă în Germania. Dimpotrivă, în multe privințe procesele au fost accelerate prin utilizarea instrumentelor sistematice disponibile în cadrul Directivei Habitat pentru gestionarea conflictelor dintre factorii ecologici și economici.

Deși articolul 6(3) și 6(4) a fost până acum transpus destul de bine în majoritatea țărilor, acest lucru a necesitat o perioadă considerabilă de timp în aproape toate țările și a condus la fricțiuni inutile, inclusiv litigii la Curtea Europeană de Justiție. În multe țări, articolul 6 (3) și 6(4) a dus la multă agitație și discuții aprinse. În contrast, însă, interesele de conservare ale naturii au primit un rol mai distinct în procesul decizional și nu sunt ușor de dat la o parte.

De asemenea, în raportul CE se remarcă rolul negativ jucat de mass-media prin prezentarea și promovarea doar a cazurilor negative, cum ar fi o întârziere în aprobarea dezvoltărilor din cauza siturilor Natura 2000, fapt ce are impact negativ asupra opiniei publice în general.

În concluzie, analiza literaturii de specialitate indică faptul, că, în general, "procedura prevăzută la articolul 6 (3) funcționează bine și nu ridică atâtea probleme cum pare".

6. DECIZII ALE CURȚII EUROPENE DE JUSTIȚIE- STUDII DE CAZ

6.1 Ce planuri sau proiecte trebuie să fie evaluate în temeiul Directivei Habitate?

Directiva Habitate se referă la orice plan sau proiect care nu are legătură directă cu sau este necesar pentru managementul sitului, dar nu definește termenii "plan" și "proiect". Un număr de hotărâri ale Curții au adus unele clarificări cu privire la ceea ce ar trebui considerat un plan sau proiect în temeiul articolului 6 alineatul (3) din Directiva Habitate.

Curtea a decis că:

"Directiva Habitate nu definește termenii "plan" sau "proiect". În schimb, Directiva Consiliului 85/337/CEE din 27 iunie 1985 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului, prevede că autorizația de dezvoltare pentru proiectele care pot avea efecte semnificative asupra mediului ar trebui să fie acordată numai după o evaluare prealabilă a efectelor semnificative probabile ale acestor proiecte, definește "proiect" după cum urmează în articolul 1 alineatul (2):

- executarea de lucrări de construcții sau de alte instalații,
- alte intervenții în mediul natural și în peisaj, inclusiv cele care implică extracția de resurse minerale".

O astfel de definiție a "proiectului" este relevantă pentru a defini conceptul de plan sau proiect prevăzut în Directiva Habitate, care, așa cum reiese din cele de mai sus, urmărește, ca și Directiva 85/337, să împiedice ca activitățile susceptibile de a avea impact asupra mediului să fie autorizate fără o evaluare prealabilă a impactului acestora asupra mediului.

6.2 Decizii ale Curții Europene de Justiție- Studii de caz

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

6.2.1 Regatul Unit: transpunerea incorectă a articolul 6 alineatele (3) și (4) din Directiva "Habitat" în ceea ce privește planurile de amenajare a terenului, precum și proiectele de management al apei"

Comisia a dat în judecată Regatul Unit pentru transpunerea incorectă a art. 6 alin. (3) și (4) din Directiva "Habitat" în ceea ce privește planurile de amenajare a terenurilor și proiectele de captare a apei".

Constatările Curții:

"Prin simpla definire a lucrărilor cu potențial impact asupra fiecărui sit, se riscă ca anumite proiecte care, pe baza caracteristicilor lor specifice, sunt susceptibile de a avea un impact negativ asupra sitului, să nu fie sunt evaluate. "

În aceeași hotărâre, Comisia a susținut că legislația Regatului Unit nu impune clar ca planurile de utilizare a terenurilor să facă obiectul unei evaluări adecvate a implicațiilor acestora asupra SAC în conformitate cu art. 6 alin. (3) și (4) din Directiva "Habitat".

Curtea a decis că:

"Urmare a faptului că planurile de amenajare a teritoriului nu au fost supuse unei evaluări adecvate implicațiile acestora asupra zonelor de conservare specială a speciilor de importanță comunitară, art. 6 alin. (3) și (4) din Directiva Habitat nu au fost transpuse suficient de clar și de precis în legislația Regatului Unit și, prin urmare, acțiunea introdusă de Comisie trebuie să fie considerată întemeiată în această privință." (Cauza C-6/04, Comisia/Regatul Unit, punctele 47, 50, 56). CJUE a obligat Regatul Unit să modifice legislația în sensul celor decise.

6.2.2 Irlanda: a exclus planurile de la prevederile articolului 6 (3), precum și lucrările de acvacultură și de drenaj

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

În 2004, Comisia a dat în judecată Irlanda pentru că a exclus planurile de la prevederile art. 6 (3) și pentru că nu a luat măsuri corespunzătoare pentru aplicarea acestor dispoziții comunitare pentru planurile situate în afara SPA, dar care au efecte semnificative în interiorul acestora.

Constatările Curții:

" Curtea constată că legislația prevede ca evaluarea să se realizeze numai pentru plantațiile de peste 50 de hectare, în timp ce suprafața medie a unei plantații în Irlanda este de aproximativ 8 hectare. Prin urmare, rezultă că, din moment ce legislația irlandeză nu supune toate planurile la o procedură de evaluare adecvată a efectelor acestora asupra siturilor Natura 2000, art. 6 alin. (3) și (4) din Directiva Habitatare nu a fost transpus în mod corespunzător în legislația internă irlandeză".

În aceeași hotărâre a Curții, Comisia a considerat că Irlanda nu a aplicat articolul 6 (3) la o serie de proiecte de acvacultură și lucrări de drenaj în interiorul sitului Glen Lough SPA. Comisia a considerat că, în ceea ce privește acvacultura, Irlanda a omis în mod sistematic să efectueze o evaluare adecvată a acelor proiecte care ar putea avea efecte asupra siturilor Natura 2000.

"Încălcarea art. 6 alin. (3) și (4) din această directivă presupune că lucrările de drenaj în cauză reprezintă un proiect care nu este direct legat sau necesar pentru managementul sitului dar care poate avea un efect semnificativ asupra acestuia, fie individual, fie în combinație cu alte planuri sau proiecte. Rezultă că, în conformitate cu jurisprudența, acestea trebuiau să facă obiectul unei evaluări a efectelor lor asupra obiectivelor de conservare stabilite pentru Glen Lough SPA, dacă nu se poate exclude, pe baza unor criterii pe baza unor informații obiective, că acestea ar avea un efect semnificativ asupra acestora, fie individual sau în combinație cu alte planuri sau proiecte".

"Irlanda, după ce a declarat că lucrările în cauză erau simple lucrări de întreținere a unor lucrări existente de canalizări, ca parte a unui sistem de drenaj anterior, care a precedat clasificarea Glen Lough ca SPA și nu au avut un impact semnificativ asupra habitatelor păsărilor sălbatice din sit, recunoaște, în memoriul său de apărare, că lucrările de întreținere a canalizării râului Silver

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

River pare să fi redus răspunsul hidrologic și, prin urmare, utilizarea sitului de către lebedele cântătoare".

Curtea a decis că:

Irlanda, prin faptul că nu a evaluat impactul lucrărilor de întreținere a canalelor de scurgere asupra obiectivele de conservare ale SPA Glen Lough înainte de efectuarea acestor lucrări, a încălcat art. 6 alin.(3) din Directiva Habitatare". (Cauza C-418/04, Comisia/Irlanda, punctele 227, 232, 233, 239, 244, 246, 252-263), prin urmare trebuie să modifice legislația prin supunerea tuturor planurilor și proiectelor de management acvatic prevederilor art. 6(3).

6.2.3 Belgia: Rolul autorității competente- invocarea motivelor de interes public major pentru anumite lucrări de construcție de pe aeroportul Charleroi

În 2010, Curtea Constituțională a Regatului Belgiei a anulat decretul Parlamentului Walloon din 2008 prin care se aproba autorizația de construire pentru diferite lucrări la aeroportul Liège-Bierset, Brussels South Charleroi și a căii ferate Bruxelles-Charleroi, în autorizație fiind invocate "motive imperative de interes public.

Curtea Constituțională a decis să sesizeze Curtea Europeană cu mai multe întrebări preliminare: "Trebuie interpretat art. 6 alin. (3) în sensul că permite unei autorități legislative să autorizeze proiecte, chiar dacă studiul de impact efectuat în acest sens a fost considerat de către Conseil d'État, printr-o hotărâre, că este incomplet și contestat? "

Constatările Curții:

"Obligațiile rezultate din art. 6 alin. (3) revin statelor membre în temeiul Directivei Habitatare, indiferent de natura autorității naționale competente de a autoriza planul sau proiectul în cauză. Art. 6 alin. (3) din Directiva "Habitatare", care se referă la "autoritățile naționale competente", nu stabilește nicio regulă specială pentru planurile sau proiectele aprobate de o autoritate legislativă. Articolul 6 alineatul (3) din Directiva Habitatare trebuie să fie interpretat în sensul că nu permite unei autorități naționale, chiar dacă este o autoritate legislativă, să autorizeze un

plan sau un proiect fără a se fi asigurat că acesta nu va afecta în mod negativ integritatea sitului în cauză". (Cauza C-182/10, Solvay și alții, punctul 65-70).

6.2.4 Italia: Aplicarea unor norme mai stricte decât cele prevăzute de directive

În regiunea Puglia, Italia, legislația regională interzice construirea tuturor turbinelor eoliene care nu sunt destinate autoconsumului și cu o capacitate de producție mai mare de 20 kW în toate zonele Natura 2000 (și în zona tampon din jurul sitului). În urma unei plângeri la instanța națională, aceasta din urmă a întrebat CJUE dacă o astfel de lege națională, care impune condiții mai stricte decât cele prevăzute de Directiva Habitate, nu contravine legislației UE, în special Directiva 2001/77/CE privind promovarea energiei electrice produse din surse regenerabile de energie și Directiva 2009/28/CE.

Curtea a decis următoarele:

"Sistemul de protecție oferit de Directivele Habitate și Păsări siturilor care fac parte din rețeaua Natura 2000 nu interzice toate activitățile umane în cadrul acestor situri, ci doar condiționează autorizarea unor astfel de activități prin evaluări inițiale a impactului asupra speciilor și habitatelor al proiectului în cauză".

"Art. 14 din Directiva privind păsările prevede că statele membre pot introduce măsuri de protecție mai stricte decât cele prevăzute de directivă. Nu există nicio dispoziție în Directiva "Habitat" care să fie echivalentă cu articolul 14 din Directiva "Păsări". Articolul 193 TFUE prevede că statele membre pot adopta măsuri de protecție mai stricte. În temeiul acestei dispoziții, aceste măsuri trebuie doar să fie compatibile cu Tratatul FUE și notificate Comisiei...".

"Prin urmare, directivele "Păsări" și "Habitat", în special art. 6 alin. (3) din Directiva "Habitat", nu se opun unei măsuri naționale de protecție mai strictă care să impună o interdicție absolută a construcției de turbine eoliene care nu sunt destinate autoconsumului în zonele care fac parte din rețeaua Natura 2000. (Cauza C-2/10, Azienda Agro-Zootecnica Franchini și Eolica di Altamura, punctul 39-75)

6.2.5 Franța: Planuri sau proiecte care nu au legătură directă cu managementul unui sit

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

În Franța managementul siturilor Natura 2000 este realizat pe bază contractuală cu titularii/ administratorii de terenuri. Aceste contracte prevăd atât măsuri de conservare destinate speciilor și habitatelor, cât și activități pe care le desfășoară titularii/ administratorii terenurilor. Aceste tipuri de activități (lucrări, amenajări) au fost solicitate de Franța a fi exceptate de la prevederile art. 6(3). Comisia a chemat Franța în fața Curții de Justiție pentru acest motiv.

Potrivit Franței, scutirea sistematică a acestor lucrări și dezvoltări este justificată de ideea că, în măsura în care aceste contracte au ca scop realizarea unor obiective de conservare stabilite pentru sit, acestea sunt direct legate sau necesare pentru managementul sitului.

Curtea a decis:

"Simplul fapt că aceste contracte Natura 2000 respectă obiectivele de conservare a siturilor nu poate fi considerat suficient, în lumina art. 6 (3) din Directiva "Habitat". Prin exceptarea sistematică a lucrărilor și amenajărilor de la prevederile art. 6(3) înseamnă că statul membru nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul acestui articol." (Cauza C-241/08, Comisia/Franța, punctele 51-62), motiv pentru care Franța a fost obligată să modifice legislația prin supunerea prevederilor art. 6(3) și a acestor contracte de management.

6.2.6 Spania: autorizarea unor mine de cărbune deschise în sit și în jurul unui sit Natura 2000

În 2009, Comisia a dat Spania în judecată pentru autorizarea unor mine de cărbune deschise în sit și în jurul sitului SCI Alto Sil. Comisia a considerat că evaluarea adecvată nu a dat suficientă atenție posibilelor perturbări cauzate diverselor specii, cum ar fi cocoșul de munte, și că efectele cumulative ale exploatării miniere nu au fost luate în considerare în mod suficient. Comisia susține că exploatării miniere în aer liber contribuie la izolarea subpopulațiilor de cocoși prin blocarea coridoarelor de comunicare care leagă aceste subpopulații cu alte populații. Comisia face referire la raportul din decembrie 2004 privind impactul operațiunilor de exploatare miniere asupra cocoșului de munte din Cantabria, întocmit de Ministerul Mediului și de către coordonatorii strategiei de conservare a speciilor de cocoși din Cantabrian.

Curtea s-a pronunțat după cum urmează:

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

"Evaluările privind proiectele miniere "Nueva Julia" și "Ladrones" nu pot fi considerate adecvate, deoarece sunt caracterizate de lacune și de lipsa unor constatări și concluzii complete, precise și definitive, incapabile să înlăture toată îndoiala științifică în ceea ce privește efectele acestor proiecte asupra SPA "Alto Sil", și în special asupra populației de cocoși de munte, a cărei protecție constituie unul dintre obiectivele de conservare.

Evaluările nu demonstrează că autoritățile naționale competente ar fi putut să dobândească certitudinea că aceste lucrări nu vor avea efecte semnificative pentru integritatea sitului. Rezultă că autorizarea proiectului menționat nu este conformă cu art. 6 alin. (3) din Directiva Habitare."

"Întrucât Regatul Spaniei nu prezintă dovezi care să infirme concluziile raportului elaborat de Minsiterul Mediului, a cărui valoare științifică este de necontestat, trebuie să se considere că lucrările miniere sunt capabile să producă un efect de barieră care duce la fragmentarea habitatului cocoșului de munte și la izolarea anumitor subpopulații ale acestei specii. (Cauza C-404/09, Comisia/Spania, punctele 101-105, 128-148). Autorizarea celor două proiecte a fost respinsă.

6.2.7 Portugalia: autorizarea unui proiect rutier în ciuda rezultatelor negative ale evaluării adecvate

În 2004, Comisia a dat Portugalia în judecată pentru autorizarea unui proiect rutier, în ciuda rezultatelor negative ale evaluării adecvate.

Curtea a decis:

"Studiul de impact asupra mediului menționează prezența, în SPA Castro Verde, a 17 specii de păsări enumerate în anexa I la Directiva 79/409 și a sensibilității ridicate a unora dintre acestea la perturbarea și/sau fragmentarea habitatului lor ca urmare a traseului planificat al tronsonului de autostradă A2 între localitățile Aljustrel și Castro Verde. Din acest studiu reiese, de asemenea, că proiectul are un impact global "semnificativ ridicat" și un "impact negativ ridicat" asupra avifaunei prezente în SPA Castro Verde".

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

"Concluzia inevitabilă este că, atunci când s-a autorizat traseul planificat al autostrăzii A2, autoritățile portugheze nu aveau dreptul de a considera că acesta nu va avea niciun efect negativ asupra integrității SPA."

"Faptul că, după finalizarea sa, este posibil ca proiectul să nu fi produs astfel de efecte este irelevant pentru această evaluare. Este vorba de momentul adoptării deciziei de autorizare a punerii în aplicare a proiectului în care trebuie să nu mai existe nicio îndoială științifică rezonabilă cu privire la absența efectelor negative asupra integrității sitului în cauză (a se vedea, în acest sens, Hotărârea Comisia/Austria, C-209/02, punctele 26 și 27, precum și Waddenvereniging și Vogelbeschermingsvereniging, punctele 56 și 59)."

6.3 Alte decizii ale Curții Europene de Justiție

6.3.1 Este necesară EA pentru planurile sau proiectele "susceptibile de a avea un efect semnificativ"?

"Art. 6(3) din Directiva "Habitat" subordonează cerințele unei evaluări adecvate a implicațiilor unui plan sau proiect la condiția de a exista o probabilitate sau un risc ca acesta din urmă să aibă efecte semnificative asupra sitului în cauză".

"Având în vedere principiul precauției, în conformitate cu art. 174 alin. (2) primul paragraf din Tratatul CE prin care trebuie interpretată Directiva Habitat, un astfel de risc există dacă nu poate fi exclus, pe baza informațiilor obiective, că PP va avea efecte semnificative asupra sitului în cauză (C-180/96, Regatul Unit/Comisia [1998] Culegere I-2265, punctele 50, 105 și 107)".

"Pentru evaluarea implicațiilor unui PP unde există o îndoială cu privire la absența efectelor semnificative atunci este obligatorie evaluarea în sensul art. 6(3) care trebuie să se asigure în mod eficient că PP care afectează în mod negativ integritatea sitului în cauză beneficiază de măsuri de reducere eficiente ca să poată fi aprobate". (Cauza C-127/02, Waddenvereniging și Vogelbeschermingsvereniging, punctele 49 - 44).

6.3.2 Când este o evaluare adecvată în sensul Directivei Habitat?

Curtea a decis următoarele:

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

„În ceea ce privește noțiunea de "evaluare adecvată" în sensul art. 6 alin. (3) din Directiva Habitate, trebuie subliniat faptul că această dispoziție nu definește nicio metodă pentru efectuarea unei astfel de evaluări. Cu toate acestea, o evaluare adecvată a implicațiilor PP asupra sitului în cauză trebuie să preceadă aprobarea acestuia și să ia în considerare efectele cumulative care rezultă din combinarea acestui PP cu alte planuri sau proiecte, având în vedere obiectivele de conservare ale sitului.

O astfel de evaluare implică, prin urmare, că toate aspectele PP care pot, fie individual, fie în combinație cu alte planuri sau proiecte, să afecteze aceste obiective (de conservare) trebuie să fie identificate în lumina celor mai bune cunoștințe științifice în domeniu. Aceste obiective pot, așa cum reiese din articolele 3 și 4 din Directiva Habitate, în special art. 4 alin. (4), să fie stabilite pentru menținerea sau restabilirea într-o stare de conservare favorabilă a unui tip de habitat natural din anexa I la directiva respectivă sau a unei specii din anexa II la aceasta și pentru coerența rețelei Natura 2000, precum și a amenințărilor care sunt expuse.

În ceea ce privește condițiile în care o anumită activitate poate fi autorizată, revine autorităților naționale competente, în lumina concluziilor evaluării implicațiilor unui PP pentru situl în cauză, să aprobe PP numai după ce s-a asigurat că acesta nu va afecta negativ integritatea sitului respectiv. Prin urmare, este evident că PP în cauză nu poate fi autorizat decât cu condiția ca autoritățile naționale competente să fie convinse că acesta nu va aduce atingere negativă integrității sitului în cauză. În cazul în care persistă îndoieli cu privire la absența efectelor negative asupra integrității sitului legate de PP, autoritatea competentă va trebui să refuze autorizarea."

„În conformitate cu art.6 alin. (3) din Directiva Habitate, o evaluare adecvată a implicațiilor PP asupra sitului în cauză implică faptul că, înainte de aprobarea acestuia, toate aspectele PP care pot, prin ele însele sau în combinație cu alte PP, să afecteze obiectivele de conservare ale sitului trebuie să fie identificate în lumina celor mai bune cunoștințe științifice din domeniu. Autoritățile naționale competente, ținând seama de evaluarea adecvată a implicațiilor efectelor PP pentru situl în cauză, în lumina obiectivelor de conservare a sitului, trebuie să autorizeze o astfel de activitate numai dacă s-au asigurat că aceasta nu va avea efecte negative asupra

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

integrității sitului respectiv. Acesta este cazul în care nu mai există nicio îndoială științifică rezonabilă cu privire la absența unor astfel de efecte (Cauza C-127/02 Waddenvereniging și Vogelbeschermingsvereniging, punctele 52 - 61)

6.3.3 Semnificația efectelor în raport cu obiectivele de conservare ale siturilor

Conform art. 6 (3) din Directiva Habitate, caracterul semnificativ al efectului asupra unui sit al unui PP care nu este direct legat sau necesar pentru managementul sitului este legată de obiectivele de conservare ale sitului. Astfel, în cazul în care un astfel de PP are un efect asupra sitului respectiv, dar nu este susceptibil să submineze obiectivele de conservare ale acestuia, nu poate fi considerat ca fiind susceptibil să aibă un efect semnificativ asupra sitului în cauză.

În schimb, în cazul în care un astfel de PP este susceptibil să submineze obiectivele de conservare ale sitului în cauză, acesta trebuie în mod necesar să fie considerat că are probabil un efect semnificativ asupra sitului. După cum susține în esență Comisia, în evaluarea efectelor potențiale ale unui PP, importanța acestora trebuie stabilită în lumina caracteristicilor și condițiilor specifice de mediu ale sitului vizat de PP". (Cauza C-127/02 Waddenvereniging și Vogelbeschermingsvereniging, punctele 46-49).

Decizii ale Curții. Efecte negative asupra integrității sitului

În Irlanda, o autoritate națională competentă a decis să acorde autorizația de dezvoltare pentru proiectul rutier Galway City Outer Bypass. O parte din drumul propus urma să traverseze SCI Lough Corrib, care găzduiește 14 habitate menționate în anexa I la Directiva Habitate, dintre care șase sunt habitate prioritare. Schema rutieră implică pierderea în cadrul SCI-ului a aproximativ 1,47 hectare din habitatul 8240* din 270 ha la nivelul întregului sit.

În decizia sa, autoritatea a declarat că dezvoltarea drumului, deși are un impact semnificativ asupra SCI, nu ar afecta în mod negativ integritatea acestui sit.

Potrivit Sweetman et al., un astfel de impact negativ asupra sitului cauzat de acest proiect rutier implică în mod necesar un efect negativ asupra integrității sitului. Dimpotrivă, autoritatea a

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

considerat că prejudiciul adus sitului respectiv, deși are un impact localizat semnificativ, nu are efecte negative asupra integrității acestuia.

Cauza a fost ulterior trimisă la Curtea Supremă, care a decis să suspende procedura și să adreseze Curții Europene de Justiție următoarele întrebări preliminare:

- Care sunt criteriile legale pe care o autoritate competentă trebuie să le aplice pentru o evaluare a probabilității ca un PP care face obiectul art. 6 (3) din Directiva Habitate să aibă "un efect negativ asupra integrității sitului"?
- Aplicarea principiului precauției are drept consecință faptul că un astfel de PP nu poate fi autorizat în cazul în care ar avea ca rezultat o pierdere permanentă a întregului habitat în cauză sau a unei părți a acestuia?
- Care este relația între art. 6 (4) și luarea deciziei în temeiul art. 6 (3) că PP nu va afecta negativ integritatea sitului?

Curtea s-a pronunțat astfel:

"Punerea în aplicare a proiectului N6 Galway City Outer Bypass ar avea ca rezultat pierderea permanentă și ireparabilă a unei părți din habitatul 8240* al SCI Lough Corrib, care reprezintă un tip de habitat natural prioritar protejat de Directiva Habitate...".

"În aprecierea domeniului de aplicare a expresiei "afectează în mod negativ integritatea sitului" în contextul general, trebuie precizat că dispozițiile articolului 6 din Directiva "Habitate" trebuie interpretate ca un ansamblu coerent în lumina obiectivelor de conservare urmărite de directivă. Într-adevăr, articolul 6 alineatul (2) și articolul 6 alineatul (3) sunt destinate să asigure același nivel de protecție a habitatelor naturale și a habitatelor pentru specii."

"Rezultă că art. 6 alin. (2)-(4) din Directiva "Habitate" impune statelor membre o serie de obligații și proceduri specifice concepute, așa cum reiese din articolul 2 alin. (2) din directivă, de a menține sau, după caz, de a restabili, într-o stare de conservare favorabilă habitatele naturale și, în special, a ariilor speciale de conservare.

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

"Autorizarea unui PP, astfel cum se menționează la art. 6 (3) din Directiva Habitate, poate, prin urmare, fi acordată numai cu condiția ca autoritățile competente - odată ce toate aspectele PP au fost identificate și care pot, prin ele însele sau în combinație cu alte PP, să afecteze obiectivele de conservare a sitului în cauză, și în lumina celor mai bune cunoștințe științifice în domeniu - să fie sigure că PP nu va avea efecte negative de durată asupra integrității sitului respectiv. Acest lucru este valabil în cazul în care nu există nicio îndoială științifică cu privire la absența unor astfel de efecte (a se vedea, în acest sens, cauza C-404/09 Comisia/Spania, punctul 99, și Solvay și alții, punctul 67)."

"Autoritatea trebuie să refuze să autorizeze PP dacă persistă incertitudinea cu privire la absența efectelor negative asupra integrității sitului, criteriul de autorizare prevăzut la art.6 alin.(3) din Directiva Habitate integrează principiul precauției și permite să se prevină în mod eficient efectele negative asupra integrității siturilor protejate ca urmare a PP. (Hotărârea Waddenvereniging și Vogelbeschermingsvereniging, punctele 57 și 58)".

"Autoritățile naționale competente nu pot, prin urmare, să autorizeze intervenții în cazul în care există un risc de afectare durabilă a caracteristicilor ecologice ale siturilor care găzduiesc tipuri de habitate naturale prioritare.

Situl Lough Corrib a fost desemnat ca sit care găzduiește un tip de habitat natural prioritar datorită, în special, prezenței în acest sit a habitatului calcaros, o resursă naturală care, odată distrusă, nu poate fi înlocuită. Având în vedere criteriile menționate mai sus, obiectivul de conservare corespunde, așadar, menținerii la o stare de conservare favorabilă a caracteristicilor constitutive ale acestui sit, și anume prezența lespezilor calcaroase."

" După o evaluare adecvată a implicațiilor unui PP asupra unui sit, efectuată în temeiul art. 6 alin. (3), autoritatea națională competentă concluzionează că PP respectiv va duce la o afectare durabilă și iremediabilă a pierderii totale sau parțiale a unui tip de habitat natural prioritar al cărui conservarea a fost obiectivul care a justificat desemnarea sitului în cauză, ar trebui să se considere că un astfel de PP va afecta negativ integritatea aceluși sit."

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

În aceste condiții, PP respectiv nu poate fi autorizat în temeiul art. 6 alin. (3) din Directiva Habitate. Cu toate acestea, într-o astfel de situație, autoritatea națională competentă ar putea, dacă este cazul, să acorde o autorizație în temeiul art. 6 (4), fiind obligatorie îndeplinirea condițiilor menționate mai sus. (Cauza C-258/11, Peter Sweetman și alții/An Bord Pleanála)

6.3.4 EIA/SEA și EA au consecințe juridice diferite

În 2000, Irlanda a introdus în Legea privind planificarea și dezvoltarea o cerință de a lua în considerare efectele semnificative probabile asupra mediului ale anumitor planuri, inclusiv ale planificării regionale, planuri de dezvoltare și planuri locale. Cu toate acestea, Comisia a spus că acest lucru nu îndeplinea și cerințele art. 6(3).

Curtea a confirmat punctul de vedere al Comisiei, subliniind că:

" în temeiul art. 6 (3) a Directivei Habitate, un PP poate fi autorizat numai după ce autoritățile naționale s-au asigurat că acesta nu va afecta negativ integritatea sitului. În consecință, evaluările efectuate în temeiul Directivei EIA sau al Directivei SEA nu pot înlocui procedura prevăzută la art. 6 (3) și (4) din Directiva Habitate". (Cauza C-418/04, Comisia/Irlanda, punctele 229 - 231).

6.3.5 Aplicarea articolului 6 alineatul (3) la planurile sau proiectele aprobate înainte de aderare

Potrivit jurisprudenței constante a Curții, principiul potrivit căruia proiectele susceptibile de a avea efecte semnificative asupra mediului trebuie să facă obiectul unei evaluări de mediu, nu se aplică în cazul în care cererea de autorizare a unui proiect a fost depusă în mod oficial înainte de expirarea termenului de transpunere a unei directive (a se vedea, Directiva Consiliului 85/337/CEE a Consiliului din 27 iunie 1985 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului, (JO L 175, p. 40), cauza C-431/92, Comisia/Germania. Culegere 1995, p. I-2189, punctele 29 și 32, și cauza C-81/96, Gedepueteerde Staten van Noord-Holland [1998] ECR I-3923, punctul 23).

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

Dispozițiile actelor de aderare, drepturile și obligațiile care rezultă din dreptul comunitar sunt imediat aplicabile în noile state membre (a se vedea, în acest sens, Hotărârea din 21 iulie 2000, cauza C-179/00 Weidacher, Rec. 2002, p. I-501, punctul 18).

6.3.6 Distingerea între măsurile de reducere și cele compensatorii

În 2012, Olanda a decis să aprobe un proiect de extindere a autostrăzii A2, în ciuda faptului că s-a constatat că acesta avea potențiale implicații negative pentru un sit Natura 2000 și în special pentru tipul de habitat Pajiști cu *Molinia* din cadrul sitului respectiv. Ministrul a considerat că această situație este acceptabilă, deoarece proiectul prevedea, de asemenea, îmbunătățiri ale situației hidrologice în alte părți ale sitului, ceea ce va permite dezvoltarea unei suprafețe mai mari de Pajiști cu *Molinia* de calitate superioară, asigurând astfel atingerea obiectivelor de conservare a sitului și menținerea acestuia prin crearea de noi pajiști cu *Molinia*.

Briels și alții au formulat o acțiune împotriva aprobării acestui proiect prin care se afirmă că dezvoltarea de noi pajiști cu *Molinia* în sit nu putea fi luată în considerare în stabilirea dacă integritatea sitului a fost afectată. Reclamanții au susținut că o astfel de măsură nu putea fi calificată drept "măsură de reducere". Prin urmare, autoritățile au decis să suspende procedura și să adreseze următoarele întrebări Curții de Justiție pentru o hotărâre preliminară:

1. Este expresia "nu va afecta negativ integritatea sitului" din art. 6 (3) din Directiva Habitate interpretată în așa fel încât, în cazul în care proiectul afectează suprafața unui tip de habitat natural protejat din cadrul unui sit Natura 2000, integritatea sitului nu este afectată în mod negativ dacă, în cadrul proiectului, o suprafață din acel tip de habitat natural egală sau mai mare [decât zona existentă] este creată?
2. În caz contrar, crearea unei noi suprafețe a unui tip de habitat natural trebuie considerată drept o "măsură compensatorie" în sensul art. 6 (4)?"

Constatările Curții:

"Într-o situație în care autoritatea națională competentă a constatat că proiectul autostrăzii A2 este susceptibil de a avea efecte negative - potențial permanente - asupra tipului de habitat

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

protejat din cadrul sitului Natura 2000 în cauză, prevăzând crearea în viitor a unei suprafețe de dimensiuni egale sau mai mari decât cea menționată a acestui habitat într-o altă parte a sitului care nu va fi afectată direct de proiect, este clar că aceste măsuri nu vizează nici evitarea, nici reducerea efectelor negative semnificative pentru acel tip de habitat cauzate de proiectul autostrăzii A2; ele tind să compenseze aceste efecte. Ele nu garantează că proiectul nu va afecta în mod negativ integritatea sitului în sensul art. 6 (3) din Directiva "Habitat".

"Orice efecte pozitive al unei viitoare reconstrucții de habitat într-o nouă locație care vizează compensarea pierderii de suprafață și de calitate a aceluiași tip de habitat dintr-un sit protejat, chiar și în cazul în care noua suprafață va fi mai mare și de o calitate superioară, sunt foarte dificil de prevăzut cu certitudine și, în orice caz, vor fi vizibile doar peste mai mulți ani. Prin urmare, acestea nu pot fi luate în considerare în etapa procedurală prevăzută la art. 6 (3) din Directiva "Habitat".

Eficacitatea măsurilor de conservare prevăzute la art. 6 din Directiva Habitat este menită să evite o situație în care autoritățile naționale competente permit așa-numitele "măsuri de reducere" - care sunt în realitate măsuri compensatorii - pentru a eluda procedurile specifice prevăzute la art. 6 (3) și a autoriza proiecte care afectează în mod negativ integritatea sitului în cauză.

Numai în cazul în care, în pofida unei evaluări negative efectuate în conformitate cu articolul 6 (3), un PP trebuie totuși să fie realizat din motive imperative de interes public major, inclusiv din motive de natură socială sau economică, și nu există soluții alternative, art. 6 (4) din Directiva Habitat prevede că statul membru trebuie să ia toate măsurile compensatorii necesare pentru a se asigura că este protejată coerența globală a rețelei Natura 2000 (a se vedea cauza C-304/05 Comisia/Italia EU:C:2007:532, punctul 81; cauza C-182/10 Solvay și alții EU:C:2012:82, punctul 72; și Sweetman și alții EU:C:2013:220, punctul 34)."

"Articolul 6 (3) din Directiva Habitat trebuie interpretat în sensul că un PP care nu este direct legat cu sau necesar managementului unui sit de importanță comunitară, dar care are efecte negative asupra unui tip de habitat de interes comunitar și care prevede crearea unei suprafețe de dimensiuni egale sau mai mari a aceluiași tip de habitat natural, are un efect asupra

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

integrității sitului respectiv. Astfel de măsuri pot fi clasificate ca "măsuri compensatorii" în sensul art. 6 (4) numai dacă toate condițiile prevăzute de acesta sunt îndeplinite. (Cauza C-521/12 Briels și alții, punctele 29-35, 38-39)

6.3.7 Articolul 6 (4) se aplică după ce a fost efectuată o evaluare adecvată

"Art. 6 (4) din Directiva 92/43 se poate aplica numai după ce implicațiile unui PP au fost studiate în conformitate cu art. 6 (3). Cunoașterea acestor implicații în corelație cu obiectivele de conservare ale sitului reprezintă o condiție prealabilă necesară pentru aplicarea articolului 6 (4). În lipsa acestor corelații nu se poate aplica derogarea conform art. 6(4). Evaluarea oricăror motive imperative de interes public major și cea a existenței unor alternative mai puțin dăunătoare necesită o punere în balanță cu impactul cauzat sitului de către PP în cauză. Pentru a determina natura oricărei măsuri compensatorii, impactul asupra sitului trebuie să fie identificat cu precizie". (Cauza C-304/05, Comisia împotriva Italiei, punctul 83)

6.3.8 Examinarea alternativelor intră în domeniul de aplicare a art. 6(4), nu 6(3)

"Potrivit unei jurisprudențe constante, evaluarea adecvată care trebuie efectuată în temeiul art. 6 (3), implică faptul că toate aspectele PP, fie individual, fie în combinație cu alte PP-uri, trebuie să fie identificate în lumina celor mai bune cunoștințe științifice în domeniu. (Waddenvereniging și Vogelbeschermingsvereniging, punctul 54, și Comisia v Irlanda, punctul 243). Prin urmare, o astfel de evaluare nu implică o examinare a alternativelor la un PP".

"De asemenea, trebuie subliniat faptul că obligația de a examina soluții alternative la PP nu intră în domeniul de aplicare a art, 6 alin. (3) din Directiva Habitatare, ci în domeniul de aplicare al art. 6 alin. (4) (a se vedea, cazul, C-441/03, Comisia Comunităților Europene împotriva Țările de Jos, Rec. 2005, p. I-3043, punctul 27)."

"În conformitate cu art. 6 (4) din Directiva "Habitatare, examinarea la care se face referire în această dispoziție, în special, la absența unor soluții alternative, nu poate fi decât întreprinsă în cazul în care evaluarea prevăzută la art. 6 (3) este negativă și în cazul în care PP trebuie totuși realizat din motive imperative de interes public major (a se vedea, în acest sens, Hotărârea Comisia/Olanda, punctele 26 și 27)".

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

"Astfel, în urma evaluării implicațiilor întreprinse în temeiul art. 6 (3) din Directiva "Habitat" și în cazul unei evaluări negative, autoritățile competente au posibilitatea de a alege fie să refuze autorizarea PP, fie să acorde autorizația în temeiul art. 6 (4), doar dacă condițiile prevăzute la această dispoziție sunt îndeplinite (a se vedea cauza C-239/04, Comisia/Portugalia, 2006, p. I-10183, punctul 25, și, în acest sens, Waddenvereniging și Vogelbeschermingsvereniging, punctele 57 și 60)." (cazul C-241/08, Commission v France, paragraful 69-72)

"Evaluarea adecvată nu reprezintă un proces de examinare pur formal, ci trebuie să permită o analiză care să satisfacă obiectivele de conservare a sitului în cauză, astfel cum au fost stabilite în art. 6, în special în ceea ce privește protecția habitatelor naturale și a speciilor prioritare. În conformitate cu art. 6(3), abia în a doua etapă, adică la finalizarea evaluării adecvate și în lumina concluziilor privind implicațiile pentru situl în cauză, autoritățile competente adoptă o decizie cu privire la acesta".

" Numai în cazul în care evaluarea cerută în temeiul art. 6 (3) din Directiva 92/43 este negativă și în absența unor soluții alternative, în cazul în care PP trebuie totuși să fie realizat din motive imperative de interes public major, trebuie să se efectueze examinarea prevăzută la art. 6 (4). "

"În ceea ce privește examinarea care trebuie efectuată în cadrul art.6 (4), trebuie remarcat faptul că absența unor soluții alternative și existența unor motive imperative de interes public major sunt menite să permită unui stat membru să ia toate măsurile compensatorii pentru a asigura coerența globală a rețelei Natura 2000. În plus, în cazul în care situl în cauză găzduiește un un tip de habitat și/sau o specie prioritară, doar un număr limitat de astfel de motive imperative pot fi invocate pentru a justifica ca un PP să fie totuși realizat".

6.3.9 Absența soluțiilor alternative trebuie demonstrată

"Art. 6 alin. (4) din Directiva "Habitat" prevede că, dacă, în ciuda unei evaluări negative efectuate în temeiul art. 6 (3) și în absența unor soluții alternative, un PP trebuie totuși să fie realizat din motive imperative de interes public major, statul membru trebuie să ia toate măsurile compensatorii necesare pentru a se asigura că este protejată coerența globală a rețelei

Natura 2000. Această dispoziție, care permite ca un PP care a dat naștere unei evaluări negative în temeiul art. 6 (3) să fie pus în aplicare în anumite condiții, reprezintă o derogare.

"Implementarea unui PP în temeiul art. 6 (4) este, printre altele, supusă condiției de a se demonstra absența unor soluții alternative". (Cauza C-239/04, Comisia/Portugalia, punctele 25 - 39)

6.3.10 Interpretarea sintagmei " motive de interes public major- IROPI"

În 2010, Curtea Constituțională a Regatului Belgiei a fost sesizată cu o serie de acțiuni în vederea anulării decretului Parlamentului Wallon care a acordat autorizații de construire pentru diferite lucrări, pe motive imperative de interes public.

Curtea Constituțională a decis să sesizeze Curtea Europeană cu mai multe întrebări, una dintre ele fiind : art. 6 (4) din Directiva Habitate trebuie să fie interpretat în sensul: crearea unei infrastructuri destinate să găzduiască o societate privată și crearea unui număr mare de angajați poate fi considerat ca fiind un motiv imperativ de interes public major?"

Constatările Curții:

"Un interes capabil să justifice, în sensul art.6(4) din Directiva Habitate, punerea în aplicare a unui PP trebuie să fie atât "public", cât și "prioritar", ceea ce înseamnă că trebuie să fie de o asemenea importanță încât să poată fi pus în balanță cu acel obiectiv al directivei privind conservarea habitatelor naturale și a faunei și florei sălbatice. Lucrările destinate amplasării sau extinderii unei întreprinderi nu îndeplinesc aceste condiții decât în circumstanțe excepționale."

"Simpla construcție a unei infrastructuri nu poate constitui un motiv imperativ de interes public major în sensul art. 6(4) din Directiva "Habitat". Cauza C-182/10 Solvay și alții, punctele 71 - 79)

În 2010, Tribunalul Național din Grecia a adresat o serie de întrebări Curții Europene de Justiție referitoare la devierea parțială a apelor superioare ale râului Acheloos către Thessaly. Una dintre întrebările adresate a fost: În sensul articolelor 3, 4 și 6 din Directiva 92/43, motivele pentru

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

care se realizează un proiect de deviere a apelor care se referă în principal la irigații și, în al doilea rând, la alimentarea cu apă, constituie un motiv de interes public major?

"Irigațiile și alimentarea cu apă potabilă îndeplinesc, în principiu, aceste condiții și sunt prin urmare, capabile să justifice aprobarea unui proiect de deviere a apei în absența unor soluții alternative. Cu toate acestea, în cazul în care SCI în cauză găzduiește un tip de habitat natural și/sau o specie prioritară, singurele considerente care pot fi invocate, în temeiul art.6(4), sunt cele legate de sănătatea umană sau siguranța publică, consecințe benefice de importanță primară pentru mediu sau, în urma unui aviz al Comisiei, la alte motive imperative de importanță majoră.

"În ceea ce privește irigarea, este evident că aceasta nu poate fi calificată, în principiu, drept un considerent referitor la sănătatea umană sau la siguranța publică. Pe de altă parte, pare mai plauzibil faptul că irigarea poate avea, în anumite circumstanțe, consecințe benefice de importanță primordială pentru mediu. În schimb, aprovizionarea cu apă potabilă trebuie, în principiu, să fie inclusă în cadrul considerațiilor referitoare la sănătatea umană".

"Art. 6 alin. (4) trebuie interpretat în sensul că motivele invocate privind proiectul pentru irigații, precum și alimentarea cu apă potabilă, pot constitui motive imperative de interes public major care pot justifica realizarea unui proiect care afectează în mod negativ integritatea siturilor în cauză".

"În cazul în care un astfel de proiect afectează în mod negativ integritatea unui SCI care găzduiește un tip de habitat natural prioritar și/sau o specie prioritară, punerea sa în aplicare poate fi, în principiu, justificată de motive legate de aprovizionarea cu apă potabilă.." (Cauza C-43/10, Nomarchiaki Aftodioikisi Aitoloakarnanias și alții, punctele 120 - 128).

6.3.11 Măsuri compensatorii

Constatările Curții:

"Art. 6 (4) prevede că, în pofida unei evaluări negative a implicațiilor asupra sitului și în absența unei soluții alternative, un PP trebuie totuși să fie realizat din motive de interes public major,

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

inclusiv cele de natură socială sau economică, statul membru trebuie să ia toate măsurile compensatorii necesare pentru a asigura coerența globală a sitului Natura. Pentru a determina natura eventualelor măsuri compensatorii, impactul negativ al proiectului asupra sitului în cauză trebuie să fie identificat cu precizie".

"Art. 6 (3) din Directiva Habitate trebuie interpretat în sensul că un PP care nu este direct legat sau necesar managementului unui sit de importanță comunitară, care are efecte negative asupra unui tip de habitat natural și care prevede crearea unei suprafețe de dimensiuni egale sau mai mari a aceluiași tip de habitat natural în cadrul aceluiași sit, are un efect asupra integrității sitului respectiv. Astfel de măsuri pot fi clasificate ca "măsuri compensatorii" în sensul art. 6 (4) numai dacă condițiile prevăzute de acesta sunt îndeplinite. (Cauza C-521/12 Briels și alții, punctele 38-39)

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

7. IDENTIFICAREA CELOR MAI BUNE PRACTICI ÎN CEEA CE PRIVEȘTE IMPLEMENTAREA PREVEDERILOR DIRECTIVEI HABITATE ȘI PĂSĂRI REFERITOARE LA EVALUAREA ADECVATĂ

CAZUL 1: Evaluarea impactului proiectelor mici (Baden-Württemberg, Germania)

În Germania, evaluarea adecvată este reglementată de legea federală privind protecția naturii, dar aplicarea acesteia revine celor 16 landuri: fiecare dintre acestea are propria sa legislație care specifică procedura, precum și o structură administrativă diferită pentru îndeplinirea sarcinilor care decurg din Directiva Habitate.

În Baden-Württemberg există puține dezvoltări "la scară largă", dar destul de frecvent oamenii, în special fermierii, solicită autorizații pentru construcții mici necesare pentru activitățile lor zilnice. Astfel de construcții mici au rareori un impact pe termen lung asupra naturii, dar, dacă sunt situate în sau lângă un sit Natura 2000, acestea pot avea impact semnificativ cumulativ.

Soluția identificată de Germania a fost elaborarea unui formular prin care solicită toate informațiile relevante încă de la începutul procedurii.

Formularul de evaluare inițială este un bun instrument pentru a trece și lucrările mici prin procedura prevăzută la articolul 6.3. Deoarece formularul este destul de succint, acesta nu reprezintă o povară majoră pentru titulari și contribuie la simplificarea birocrăției.

Exemplul de față ilustrează faptul că, în unele cazuri care implică proiecte locale de mici dimensiuni, măsurile simple de reducere/ soluțiile, introduse încă din etapa de evaluare inițială, pot contribui la evitarea impactului semnificativ asupra unui sit Natura 2000. Acest formular face posibilă trecerea proiectelor mici prin procedura prevăzută de art. 6(3), procedura oprindu-se la această etapă, fiind inutilă parcurgerea procedurii EA complete - un proces care ar conduce probabil la rezultate identice, dar cu costuri mult mai mari.

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

Un alt avantaj este acela că autoritățile obțin înregistrări ale unor construcții mici specifice într-o formă standardizată și comparabilă, ceea ce le permite să ia în considerare efectele cumulative ale unor astfel de construcții în viitor.

CAZUL 2: Realizarea unei evaluări a impactului unui proiect major de infrastructură: construcția autostrăzii Egnatia (Grecia)

Autostrada Egnatia, de 670 km, este una dintre cele mai strategice și mai dificile lucrări de construcții civile din Europa. Aceasta traversează nordul Greciei și leagă orașul portuar vestic Igoumenitsa cu orașul de frontieră estic Kipi, facilitând astfel transportul rutier internațional între Europa de Vest și Asia.

În total, autostrada traversează 17 situri Natura 2000, dintre care unele sunt de o importanță majoră pentru carnivorele mari, cum ar fi lanțul Pindos, care este străbătut de autostradă. Acest munte găzduiește cele mai mari nuclee grecești de urs brun (*Ursus arctos*), cu o populație estimată la minimum 350 - 400 de indivizi.

Sectorul tronsonul Panagia-Grevena al autostrăzii și tronsonul Siatista-Krystalopigi traversează habitatele urșilor; populația de urși brunți între aceste două segmente este de 135 de indivizi.

Proiectarea autostrăzii principale a fost demarată la începutul anilor '90, însă fără să țină cont în mod corespunzător de faptul că o secțiune de 40 km din Panagia-Grevena trece prin habitatul speciei *Ursus arctos*. Impactul asupra mediului care a fost elaborat de autoritățile grecești în 1993 pentru proiectul de autostradă și nu a evaluat în mod corespunzător impactul proiectului asupra ursului și a habitatelor acestuia, nu a prevăzut suficiente măsuri de reducere a impactului asupra carnivorelor mari pentru a se asigura că autostrada nu va acționa ca o barieră pentru specie și că nu va deteriora semnificativ conectivitatea habitatelor.

Măsurile de reducere au fost considerate insuficiente de către ONG-urile de mediu pentru 25,3 km din secțiunea Panagia-Grevena, astfel că trei ONG-uri (Arcturos, WWF-Grecia, Societatea elenă pentru conservarea naturii) au depus la Curtea Supremă o petiție comună pentru anularea proiectului inițial (JMD). Decizia Curții Supreme din 1997 a anulat decizia inițială.

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

Ulterior, Egnatia Odos SA, care a devenit dezvoltatorul proiectului, a elaborat un al doilea studiu EA care a propus un aliniament diferit pentru segmentul critic al tronsonului și a inclus măsuri de reducere, cum ar fi tuneluri și poduri care să acopere 44,5 % din segmentul în cauză, precum și pasaje subterane pentru faună și un "pod verde". A urmat o dezbatere aprinsă între dezvoltator, ONG-uri, autoritățile naționale, experții independenți și UE în următorii doi ani, datorită faptului că dezvoltatorul și-a menținut poziția împotriva variantei de ocolire de 28 de kilometri recomandată de ONG-urile, din cauza costurilor ridicate și pentru că acest ocol ar anula conceptul de asigurare a unei legături directe între vestul și centrul Greciei.

În ciuda dezbaterilor și a obiecțiilor cu bază științifică ridicate de către ONG-uri, proiectul a fost aprobat în anul 2000 de către autoritățile competente. UE a trimis o scrisoare de notificare, iar ONG-urile au făcut o a doua petiție către Curtea Supremă împotriva a ceea ce au considerat a fi o reducere limitată a efectelor celei de-a doua propuneri de traseu a Egnatia SA; această petiție a fost însă retrasă de către ONG-uri, având în vedere că, în cele din urmă, s-au încheiat acorduri comune.

În 2001, a început o nouă rundă de discuții între Egnatia SA, ONG-urile și autoritățile locale și regionale, sub auspiciile UE, pentru a găsi o soluție sustenabilă. Aceste ample deliberări au condus la un acord pentru extinderea lucrărilor tehnice la 13,2 km de tuneluri și 3,7 km de poduri în cadrul segmentului sensibil de 25,3 km al tronsonului Panagia- Grevena.

În plus, Egnatia S.A., în colaborare cu ONG-ul Arcturos, a dezvoltat un program de monitorizare pentru a monitoriza impactul proiectului asupra carnivorelor mari (în special urși) și a altor mamifere mari înainte, în timpul și după construcția proiectului.

Deliberările menționate mai sus, care au durat un an, între Egnatia S.A., ONG-urile de mediu și autoritățile responsabile din Grecia și UE au dus la încorporarea unui număr semnificativ de lucrări tehnice de reducere necesare, care au fost special concepute pentru îmbunătățirea conectivității carnivorelor mari, precum și a altor mamifere mari, cum ar fi unghulatele.

În paralel cu măsurile de reducere, dezbaterile dintre părțile implicate au scos la iveală necesitatea unui acord pentru monitorizarea în trei etape înainte, în timpul și după construirea

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

proiectului. Acest program de monitorizare s-a dovedit a fi crucial pentru proiectarea și reproiectarea măsurilor de reducere adecvate.

Cifrele oficiale ale Ministerului Mediului aduc costul total al lucrărilor tehnice legate de protecția ursului brun la 100 de milioane de euro. Aceste costuri suplimentare au fost mai ușor de acceptat din punct de vedere politic în comparație cu cele aproximativ 250 - 300 milioane de euro care ar reprezenta costul estimat al variantei de ocolire de 28 de kilometri.

Cazul autostrăzii Egnatia este o piatră de hotar în problemele de mediu din Grecia. Acesta a evidențiat obligația titularilor de a se asigura că impactul proiectelor trebuie evaluat în mod corespunzător, indiferent de valoarea strategică a unui proiect. De asemenea, a evidențiat importanța integrării măsurilor de reducere încă de la începutul procedurilor de planificare - nu numai că procedurile se derulează mai rapid dacă este cazul, dar și costul includerii măsurilor de reducere este mai mic dacă acestea sunt adăugate în timpul fazei de construcție și nu după.

Experiența a arătat că dacă măsurile de reducere ar fi fost evaluate în mod corespunzător și încorporate în planificarea inițială, proiectul ar fi fost finalizat mult mai devreme.

Cazul autostrăzii Egnatia a evidențiat importanța monitorizării pre și post-construcție. În acest caz specific, programul structurat de monitorizare care a fost implementat a permis identificarea deficiențelor și a îmbunătățirilor necesare înainte de începerea lucrărilor de construcție. Monitorizarea realizată până în prezent a confirmat importanța tunelurilor, podurilor verzi, pasajelor supraterane/subterane și gardurilor întărite ca măsuri de reducere eficiente care sporesc permeabilitatea autostrăzii și reduc la minimum impactul proiectului asupra conectivității habitatelor, deși acest lucru trebuie încă confirmat mai riguros prin programul de monitorizare post-construcție.

CAZUL 3: Proiect de exploatare a aurului în zona Krumovgrad (Bulgaria)

În 2007, Balkan Minerals and Mining Ltd. a demarat procedura EIA/EA pentru propunerea de investiție pentru extragerea aurului cu ajutorul cianurilor din zona dealului Ada Tepe, în apropiere de orașul Krumovgrad, în partea de sud-est a Bulgariei. Exploatarea minieră urma să

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

aibă loc în cadrul unui mare SCI (Rodopi iztochni - 21 700 ha) care adăpostește importante habitate (9180*, 92C0, 92A0, 91M0, 91AA*, 91G0*, 9270) și mamifere (13 specii de lilieci, urs, lup, vidră, etc) protejate în temeiul Directivei Habitatare. SCI-ul este, de asemenea, o zonă importantă pentru numeroase specii rare de amfibieni, reptile și nevertebrate, inclusiv *Mauremys caspica*, *Testudo graeca* și *Testudo hermanni*.

În apropiere se află un SPA (Krumovitsa - 11.200 ha) care găzduiește 28 de specii de păsări din anexa I, printre care barza neagră *Ciconia nigra*, vulturul cizmat *Hieraetus pennatus*, vulturul egiptean *Neophron percnopterus* și *Hippolais olivetorum*.

Ministerul Mediului și Apelor a aprobat proiectul de investiții revizuit pentru extracția aurului în apropiere de Krumovgrad în 2011. Aporbarea conținea o serie de condiții și măsuri de reducere care fuseseră identificate în EA și care trebuiau respectate de către investitor pentru a evita sau a reduce orice efecte negative potențiale:

- Restricții privind utilizarea râurilor locale ca sursă de apă în timpul lunilor secetoase, pentru a preveni uscarea habitatelor protejate
- O limitare, în timpul fazei de construcție, a îndepărtării de copaci foioși bătrâni și putreziți, butucii și trunchiurile căzute ale acestora. Acest lucru va asigura conservarea substraturilor adecvate pentru hrănirea și dezvoltarea larvelor de *Cerambyx cerdo* și *Lucanus cervus*, precum și a habitatelor de adăpost pentru speciile de lilieci;
- Interzicerea tăierii stejarilor aflați la nord de Ada Tepe și sub cariera deschisă, precum și a peticelor de lângă depozitul de minereu de calitate inferioară. Aceste zone sunt dominate de habitatul 91M0, care adăpostește, de asemenea, specii protejate, cum ar fi *Cerambyx cerdo* și *Lucanus cervus*;
- În timpul construcției să fie reduse la minimum: îndepărtarea stratului de suprafață al solului, îndepărtarea ecosistemelor ecotone (la limitele pădurii/pășunii sau câmpiei/zonelor cu pantă) și degajarea zonelor cu vegetație erbacee și arbustivă pentru a conserva integritatea habitatelor de hrănire și a adăposturilor pentru nevertebrate;

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

- Cu cel puțin un an înainte de construcție, ar trebui colectate țestoasele și eliberate în natură în habitate alternative adecvate, departe de zona de construcție. Pentru a garanta eficacitatea măsurii, amplasamentul proiectului trebuie să fie împrejmuit pentru a limita sosirea de noi țestoase.

Investitorul a decis, de asemenea, din proprie inițiativă, să dezvolte un program de monitorizare a biodiversității, care a fost demarat înainte de faza de construcție și care va funcționa pe parcursul duratei de viață a minei și în perioada de după închidere.

Interacțiunile strânse și buna comunicare între investitor și consultanții EA au făcut ca propunerea inițială de proiect pentru extracția minieră în Krumovgrad să poată merge mai departe după ce a fost reproiectat, astfel încât să se elimine sau să reducă riscul oricăror efecte negative asupra siturilor Natura 2000.

Calitatea ridicată a evaluării adecvate a contribuit nu numai la reorientarea proiectului și la identificarea măsurilor de reducere adecvate, dar a condus și la o perioadă de aprobare mai scurtă. Niciuna dintre cele mai importante ONG-uri de conservare sau organisme științifice din Bulgaria nu au ridicat obiecții cu privire la concluziile EA.

Investitorul a fost capabil să își modifice proiectul ca răspuns la concluziile EA, nu numai în ceea ce privește amploarea și locația, dar și în ceea ce privește tehnologia de prelucrare (îngrijorarea puternică a publicului cu privire la utilizarea cianurii).

Deși proiectul final a fost semnificativ mai ieftin decât primul (100 milioane de dolari față de 160 de milioane), este, de asemenea, probabil să fie mai puțin productiv pentru companie și vor exista costuri suplimentare legate de transportul concentratului de argint-aur semi-procesat către o altă țară pentru procesare ulterioară. Cu toate acestea, compania a fost foarte dispusă să facă câteva compromisuri de-a lungul procesului.

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

CAZUL 4: Proiect de extracție nisip și pietriș în La Serena sit Natura 2000, Extremadura (Spania)

Situl La Serena este un SPA desemnat pentru abundența de păsări de stepă tipice, cum ar fi dropia (*Otis tarda*), găinușe de pustiu (familia Pteroclididae), pasărea ogorului (*Burhinus oediconemus*), ciovlica ruginie (*Glareola pratincola*) și eretele (*Circus pygargus*).

Râul Zújar și împrejurimile au fost exploatate în mod tradițional pentru extracția de nisip și pietriș în trecut. Cu toate acestea, în urma desemnării zonei La Serena ca SPA, autorizarea acestui tip de activitate a fost descurajată în cea mai mare parte din cauza impactului potențial asupra caracteristicilor țintă ale sitului.

Un dezvoltator a încercat de mai multe ori să obțină o autorizație pentru extragerea de agregate din acest râu, dar acesta a fost refuzat în mod repetat. În acest caz, evaluarea pe care dezvoltatorul o făcuse era pur și simplu de o calitate prea slabă pentru a concluziona cu încredere că proiectul nu va avea un impact negativ asupra mediului. Prin urmare, s-a recurs la principiul precauției și proiectul a fost respins inițial.

Buna colaborare dintre dezvoltatorul proiectului și autoritatea responsabilă pentru managementul siturilor Natura 2000 a dus la revizuirea și aprobarea proiectului.

Cu toate acestea, procesul a durat mai mulți ani. Acest lucru s-a datorat faptului că proiectul inițial de EA a fost de o calitate atât de slabă încât proiectul a trebuit mai întâi să fie refuzat de mai multe ori, până când s-a făcut o evaluare adecvată a impactului potențial. De asemenea, această calitate slabă a însemnat că atât dezvoltatorul, cât și autoritățile au trebuit să investească mult mai multe resurse proprii și timp pentru a obține un proiect într-o stare în care să poată fi aprobat, lucru care ar fi putut fi evitată dacă EA ar fi fost realizată corect de la bun început.

Cazul ilustrează, de asemenea, faptul că, odată ce titularii înțeleg procesul EA, avizarea proiectelor poate fi relativ simplă în multe cazuri (în funcție bineînțeles de circumstanțele specifice ale fiecărui proiect).

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

De asemenea, se creează un dialog constructiv între titulari și autoritățile responsabile, care, în acest caz, a avut ca rezultat o serie de efecte pozitive pentru situl Natura 2000 (de exemplu, apariția unei colonii de lăstuni, crearea de noi habitate de zone umede).

CAZUL 5: Elaborarea studiilor de evaluare adecvată în Republica Cehă

În conformitate cu legislația națională cehă, procedura de EA se realizează împreună cu EIA/SEA, dar reprezintă o parte clar distinctă a documentației și determină rezultatul final al EIA/SEA (de exemplu, refuzul sau acceptarea proiectului/planului). În ciuda procedurii unificate, EA nu este realizată de aceleași persoane care au întreprins EIA/SEA. Efectuarea EA este condiționată de obținerea unui licențe speciale de la Ministerul Mediului, acordată pentru cinci ani solicitanților (numai persoane fizice private) care îndeplinesc cerințe stricte de educație și care trec un examen riguros care verifică cunoștințele biologice, familiaritatea cu legislația EA/EIA/SEA.

Licența poate fi retrasă în cazul în care titularul acesteia încalcă legea, iar reînnoirea nu este automată, ci este supusă unui nou examen și unei verificări a calității muncii în perioada anterioară. Aproximativ 45 de persoane licențiate, cu diferite specializări, acoperă cererile din țară; aceștia își formează echipe de specialiști corespunzători în cazurile mai complexe, dar ele garantează întotdeauna rezultatele EA. Nivelul tehnic ridicat solicitat și controlul calității activității persoanelor autorizate EA, contribuie la standardul științific ridicat al Evaluării, rezultatele nu sunt aproape niciodată puse la îndoială nici de către dezvoltatori, nici de către autorități.

CAZUL 6: Adoptarea unei abordări strategice în materie de EA la nivel național/ programul național pentru lucrările anuale de întreținere a apei (Croatia)

În Croatia, relația dintre protecția naturii și sectorul de gospodărire a apelor era problematic deoarece fiecare vedea pe celălalt ca pe un obstacol în îndeplinirea sarcinilor, mai degrabă decât ca pe un partener pentru îndeplinirea obiectivelor comune. Schimbarea treptată a acestei paradigme și îmbunătățirea comunicării, în special în legătură cu sarcinile de aderare la UE, a

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

dus la formarea unui grup de lucru comun în 2011, al cărui scop era de a defini măsurile comune anuale care trebuie luate în cadrul evaluării impactului unui program/plan.

După consultări între cele 2 sectoare, toate lucrările de management al apelor au fost clasificate în trei grupe, în funcție de caracterul și impactul lor asupra biodiversității. Astfel:

- grupul I a fost format din activități pentru care condițiile generale de protecție a naturii puteau fi emise pe baza unor seturi de reguli standardizate (predominant cosirea și anumite lucrări simple de întreținere);
- grupul II a constat din lucrări pentru care era posibil să se propună condiții unificate pentru anumite bazine hidrografice (cursuri de apă), pe baza unor criterii de descrieri ale parametrilor de bază al lucrărilor planificate (predominant tăieri de arbori și arbuști, grup destul de sensibil, cu multe derogări); și
- grupa III a constat din proiecte care au necesitat pregătirea unei documentații mai detaliate, inclusiv informații precise privind localizarea acestora, pentru derularea procedurii EA (diverse lucrări la sol, modelarea malurilor, excavare de sedimente, fortificarea malurilor, întreținerea obiectelor de gospodărire a apelor).

Autoritățile au pus la dispoziție descrieri standardizate ale anumitor intervenții și, în principal, hărți digitale raster și CAD pentru toate lucrările de întreținere planificate. ISPN, la rândul său, a furnizat straturi GIS.

Institutul de Stat pentru Protecția Naturii (ISPN) a elaborat o listă de aproape 40 de tipuri de măsuri standardizate, legate de reducerea impactului general asupra biodiversității/peisajului sau asupra anumitor specii și habitate de interes conservativ. Aceste măsuri au fost apoi combinate în seturi pentru fiecare tip de lucrare standardizată. În etapa ulterioară, prin intermediul analizei GIS și a lucrărilor/consultărilor pe teren, aceste seturi inițiale au fost modificate și adăugate pe baza locației specifice și a rezultatele lucrărilor din teren.

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

Acele tipuri de lucrări sau activități al căror impact nu a putut fi redus printr-o combinație specifică de măsuri și/sau ar fi susceptibile de a avea un impact semnificativ asupra rețelei ecologice, sunt supuse procedurii EA.

Datorită eforturilor comune de cooperare și experiențelor practice din teren a ambelor părți, a fost posibilă crearea unei baze de date cu măsuri de protecție standardizate pentru anumite tipuri de habitate și specii. Această bază de date face posibilă crearea unor seturi personalizate de condiții pentru anumite cursuri de apă și/sau proiecte.

Prin aplicarea acestei abordări, numărul de intervenții care au necesitat cu adevărat EA a scăzut foarte mult. S-a stabilit un nou nivel de cooperare între partea de conservare a naturii și gestionarii bazinelor de apă la toate nivelurile de management, de la personalul din teren până la personalul de la nivel politic.

CAZUL 7: Dezvoltarea de locuințe din jurul bazinului Tamisei (Marea Britanie)

Bazinul Tamisei (The Heaths) din sud-estul Angliei găzduiește un număr important de păsări care cuibăresc la sol, cum ar fi *Caprimulgus europaeus*, *Sylvia undata* și *Lullula arborea*. Luncile au fost clasificate ca zonă de protecție specială avifaunistică (SPA) în 2005. Este un sit care se întinde pe 8275 ha în trei comitate din sudul Angliei.

Heaths a fost fragmentată de agricultură, locuințe și dezvoltarea drumurilor de-a lungul timpului. Natural England (autoritatea responsabilă de conservarea naturii din Anglia), și-a exprimat îngrijorarea față de efectele cumulative indirecte ale dezvoltării viitoarelor locuințe care ar putea crește substanțial presiunile recreaționale asupra zonei și ar putea avea un impact negativ asupra păsărilor care cuibăresc la sol.

Înainte de 2006, planurile de dezvoltare locală din Regatul Unit nu treceau prin procedura articolului 6 (3). După ce Regatul Unit a fost dat în judecată pentru că nu a aplicat articolul 6(3) la planuri, legea a fost schimbată și au fost efectuate EA planurilor de amenajare a teritoriului, inclusiv cele asociate cu bazinul Tamisei.

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

Prin urmare, autoritățile locale au fost adesea în imposibilitatea de a soluționa un număr mare de cereri din cauza preocupărilor nerezolvate cu privire la efectele negative asupra SPAului și lipsa unui consens clar cu privire la măsurile de reducere necesare.

Natural England a elaborat un proiect de "strategie de zonare". Acesta a pus accentul pe două aspecte în special:

- crearea de zone tampon fără dezvoltare (în care nu se poate dezvolta nicio zonă rezidențială pe o rază de 400 de metri de SPA),
- stabilirea unor măsuri de reducere convenite de comun acord, care, printre altele solicita dezvoltatorilor care construiesc case noi pe o rază de 5 km de la SPA să ofere alternativ terenuri de recreere accesibile publicului pentru a elimina potențialele efecte negative asupra SPAului. Măsurile de reducere din proiectul de plan au fost concepute pentru a oferi un cadru comun pentru toate autoritățile locale și dezvoltatorii pentru a crea noi ansambluri de locuințe într-un mod în care să nu aibă un impact cumulativ asupra integrității sitului.

Această abordare strategică și coerentă reduce efectele semnificative, inclusiv impactul cumulativ asupra păsărilor care cuibăresc la sol. Aceasta nu înlătură neapărat nevoia de EA, care poate fi în continuare necesară la nivel de proiect, de la caz la caz, dar poate accelera procesul de EA, deoarece unele impacturi și măsurile de reducere au fost deja discutate și aprobate.

Adoptarea unei abordări strategice pentru stabilirea principiilor de evitare și reducere la nivel de plan este o modalitate utilă de a aborda potențialele aspecte cumulative ale numeroaselor proiecte individuale pe un anumit sit, în special în zonele supuse unor presiuni intense de dezvoltare;

CAZUL 8: Realizarea unui plan local în Východní Krušné Hory (Republica Cehă)

Eastern Ore Mountain SCI (Východní Krušnohoří - 14.629 ha) și SPA (Východní Krušné hory - 16.367 ha) au fost desemnate pentru pădurile valoroase de fag (în principal tipurile de habitate 9110 și 9130), care acoperă peste jumătate din sit, precum și pentru pajiști cu *Nardus*. Aceste habitate adăpostesc specii rare, cum ar fi *Limoniscus violaceus*, *Maculinea nausithous*, *Maculinea teleius*.

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

SPA-ul a fost desemnat pentru populația de cocoș de mesteacăn, *Tetrao tetrix*, care este estimată la aproximativ 100-120 de masculi. Aceasta este una dintre cele mai importante populații din Republica Cehă, reprezentând aproximativ 15-20% din numărul total prezent la nivelul țării.

Deoarece Munții Ore sunt caracterizați de vânturi puternice și frecvente, există o cerere puternică din partea dezvoltatorilor pentru instalarea de parcuri eoliene.

În conformitate cu Legea privind construcțiile (Legea nr. 183/2006 privind amenajarea teritoriului și urbanismul), toate municipalitățile din Republica Cehă sunt obligate să își pregătească planuri de dezvoltare locală (LDP). Municipalitatea din Krupka a elaborat planul pentru o perioadă de 10 ani.

În 2010, municipalitatea din Krupka a atribuit un contract unui expert EA (persoană autorizată - a se vedea Cazul nr. 6 pentru descrierea sistemului ceh de EA) pentru a realiza evaluarea planului. Municipalitatea a prevăzut un an întreg pentru evaluare, ceea ce a permis suficient timp pentru a efectua toate studiile de teren necesare pentru SEA/EA.

În urma evaluării inițiale a planului s-a constatat că patru situri Natura 2000 ar putea fi potențial afectate: cele două situri SCI/SPA din Munții Ore din Republica Cehă, dar și două situri germane - SAC Müglitztal și SPA Fürstenau. Toate acele zone de dezvoltare propuse în cadrul proiectului de plan care ar putea provoca efecte negative au fost explorate de biologi prin studii detaliate pe teren (cu implicarea unui botanist, entomolog și ornitolog). Prezența elementelor țintă a fost verificată și cartografiată în toate cele patru situri. Au fost colectate date de monitorizare pe termen lung privind caracteristicile țintă și au fost consultați și specialiști regionali și naționali.

Deși proiectul de plan de dezvoltare nu a inclus multe detalii despre tipul de proiecte individuale care ar urma să fie implementate în diferitele zone de dezvoltare (de ex. tipuri de clădiri, locația și dimensiunea exactă), studiul EA a indicat faptul că exista un risc serios de impact semnificativ în 44 de zone de dezvoltare propuse.

Rezultatele evaluării au arătat că aceste părți ale planului ar putea cauza impacturi negative, fie individual și/sau cumulativ, asupra unei serii de caracteristici țintă inclusiv tipul de habitat

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

3260 și *Cottus gobio* (în SAC Müglitztal), și habitatele 6510, 6530, 9130, 91E0 (în SCI Východní Krušnohoří), atât în ceea ce privește impactul direct cât și prin impacturi indirecte, cum ar fi perturbarea.

Principalul motiv al evaluării negative a impactului a 44 dintre noile zone propuse a fost din cauza amenințărilor potențiale la adresa populației de cocoș de mesteacăn.

Studiul EA a recomandat ca toate cele 44 de zone să fie excluse din plan. Această recomandare a fost acceptată aproape în totalitate: 42 zone și toate proiectele majore au fost excluse, în timp ce dezvoltările din celelalte două zone au fost reduse considerabil, astfel încât impactul lor negativ a devenit ne semnificativ.

Previziunea municipalității de a începe EA din timp și de a acorda suficient timp pentru a efectua studiile de teren necesare (14 luni) a fost crucială pentru a asigura un rezultat final pozitiv pentru planul local în ceea ce privește evitarea impactului asupra rețelei Natura 2000.

Municipalitatea a fost informată îndeaproape pe tot parcursul EA cu privire la constatările acesteia, ceea ce a însemnat că aceasta era deja conștientă de potențialele zone de conflict încă de la începutul procesului și au fost pregătiți să își ajusteze proiectul de plan în consecință pentru a evita orice risc semnificativ pentru siturile Natura 2000.

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

8. PROBLEME IDENTIFICATE DE PARTICIPANȚI ÎN CADRUL GRUPURILOR DE LUCRU

8.1 Probleme identificate de participanți în cadrul Grupului de lucru I

- Calitatea documentațiilor studiilor depuse de titular;
- Date științifice insuficiente sau lipsa datelor cu privire la siturile Natura 2000;
- Lipsa unor ghiduri tehnice detaliate cu privire la elaborarea studiilor de evaluare adecvată pentru diferite domenii;
- Coordonare insuficientă cu alte proceduri de mediu (SEA, EIA);
- Legislație insuficient de clară;
- Lipsa specialiștilor pe grupe taxonomice, lipsa fișelor de observație completate în mod adecvat;
- Lipsa obligativității avizului ANANP, înainte de acceptarea de către APM a studiului de evaluare adecvată;
- Lipsa justificării deciziei de către ANANP,
- Fluctuațiile de personal.

8.2 Probleme identificate de participanți în cadrul Grupului de lucru II

- Aspectele relevante nu sunt particularizate pentru proiectul analizat, ci prezintă doar cerințele din legislație;
- Nu sunt identificate incertitudinile cu privire la habitatele și speciile din siturile Natura 2000 și impactul proiectului analizat asupra acestora;
- Metodologia de evaluare a semnificației impacturilor lipsește sau nu este clară;
- Nu sunt încă incluse aspectele legate de evaluarea impactului asupra Obiectivelor Specifice de Conservare;
- Nu sunt prezentate activitățile de teren necesare studiului EA sau nu este explicat modul în care acestea vor conduce la clarificarea incertitudinilor.

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

9. RECOMANDĂRI PRIVIND APLICAREA PROCEDURII DE EVALUARE ADECVATĂ

9.1 *Recomandări propuse în cadrul Grupului de lucru I*

- Prevederea în legislație a unor cerințe clare cu privire la colectarea și utilizarea datelor din teren;

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

- Prevederea în legislație a unor cerințe clare cu privire la semnificația impactului și a metodologiei de evaluare a acesteia;
- Prevederea în legislație a unor cerințe ca Memoriile de prezentare să fie elaborate de experți acreditați;
- Realizarea unei baze de date public disponibilă cu date și informații privind siturile Natura 2000 (Planurile de management în vigoare, monitorizări, etc.);
- Modificarea listei de control, în sensul corelării acesteia cu obiectivele specifice de conservare, includerii în aceasta a schimbărilor climatice, modificarea formatului de răspuns cu Da / Nu, adaptarea listei la diferite tipuri de proiecte, etc.
- Instruiri periodice pentru personalul APM-urilor/ evaluatori/ ANANP, GNM;
- Cerințe diferite pentru planuri și proiecte, adaptate particularităților acestora;
- Desemnarea aleatorie a evaluatorilor de un soft, nu ales de titular;
- Realizarea unor studii la nivel național/regional prin care să se identifice impactul unui anumit tip de proiect asupra siturilor Natura 2000 (de ex: extracția de agregate minerale pe un curs de apă).

9.2 Recomandări propuse în cadrul Grupului de lucru II

- Identificarea mecanismelor/ soluțiilor pentru creșterea calității studiilor de evaluare adecvată;
- Îmbunătățirea capacității de analiză și evaluare a impactului proiectelor asupra siturilor Natura 2000 prin analiza corectă a studiilor EA;
- Aspectele discutate în cadrul grupurilor de lucru să se regăsească în modificările legislative;
- Prezentarea unor studii de caz referitoare la aprobarea unor planuri/proiecte cu măsuri de reducere a impactului;
- Detalierea completării anexei la Addendum în noua procedură EA;
- Schimb de informații din experiența fiecărui județ privind EA, prin intermediul sesiunilor de instruire/ grupurilor de lucru;
- Includerea noilor abordări prezentate în grupul de lucru în noile ghiduri;

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

- Includerea în îndrumarul EA a imaginilor cu amplasamentul PP- ului, inclusiv imagini cu dronă pentru PP-urile cu suprafețe mari (amenajamente silvice);
- Corelarea procedurilor SEA și EA.

9.3 Recomandări propuse de către experți

- Prin ghidul specific EA vor fi detaliate multe aspecte semnalate în cadrul Grupurilor de lucru și anume: modul de colectare și interpretare a datelor din teren, metodologia evaluare a semnificației impactului etc.
- Prin Ghidul metodologic privind EA și Ghidul specific privind EA va fi îmbunătățită structura memoriului de prezentare, precum și a studiului EA, pornind de la evaluarea obiectivelor de conservare, conform noului Ghid al Comisiei Europene- Ghid metodologic privind articolul 6(3) și 6(4) al Directivei Habitare 92/42/CEE (2021). De asemenea, ambele ghiduri vor include noi prevederi stipulate de noul ghid al CE.
- Ghidul specific va dezvolta modul de elaborare a studiilor EA pentru toate cele 4 domenii din cadrul proiectului.
- În cadrul grupurilor de lucru a rezultat necesitatea existenței atât a unei baze de date cu planurile de management aprobate (inclusiv hărți de distribuție, obiective specifice de conservare), precum și a unei baze de date în care să se regăsească toate PP- urile care au fost avizate sau sunt în procedură, acest lucru fiind absolut esențial pentru evaluarea impactului cumulativ. Prin urmare, propunem funcționalizarea bazelor de date SINCRO și SIM;
- În ceea ce privește întărirea capacității instituționale a personalului APM- urilor care derulează procedura EA vom susține în cadrul proiectului sesiuni de diseminare și instruire cu privire la Ghidurile metodologice elaborate și a studiilor specifice. De asemenea, recomandăm continuarea unor astfel de instruirii periodice (anual) la care să participe și reprezentanții ANANP, aceștia fiind parte din procesul de avizare a unui PP.
- Având în vedere faptul că procesul de atestare a elaboratorilor studiilor EA a fost dezbătut la toate grupurile de lucru, deși nu face obiectul direct al contractului nostru, facem următoarea propunere: la mai mult de 3 solicitări de completări a studiului EA către evaluator, APM- ul va transmite listele de control completate (3) către Asociația

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

Română de Mediu, entitate responsabilă cu atestarea evaluatorilor, solicitând reevaluarea evaluatorului sau retragerea certificatului de atestare.

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

ANEXĂ- TABEL COMPARATIV ÎNTRE GHIDUL METODOLOGIC LA NIVEL NAȚIONAL ȘI GHIDURILE COMISIEI EUROPENE REFERITOARE LA EVALUAREA ADECVATĂ

Art. 6 alin. (3) și (4) din Directiva Habitate au fost transpuse în legislația din România prin art. 28 din OUG 57/2007. Modalitatea de transpunere reflectă o detaliere a modului concret în care trebuie efectuată procedura de evaluare adecvată a impactului asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar. Din modul în care este reglementată procedura de evaluare adecvată în legislația din România, rezultă că evaluarea adecvată trebuie efectuată doar asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar care fac parte din rețeaua Natura 2000.

De asemenea, trebuie menționat că avizul/acordul de mediu⁴ /decizia etapei de încadrare se acordă doar atunci când există certitudinea că respectivul proiect (a cărui aprobare se solicită) nu are efecte negative semnificative asupra ariei naturale protejate de interes comunitar.

În conformitate cu art. 6 alin. (4) din Directiva Habitate și art. 28 (7), doar atunci când există un interes public major (economic sau social) se poate deroga de la regula precizată anterior. Cu toate acestea, simpla existență a interesului public major nu este suficientă. Este imperios necesar să se efectueze, în prealabil, o analiză a tuturor soluțiilor disponibile alternative și dintre toate acestea să fie aleasă cea care are impactul cel mai mic pentru aria naturală protejată de interes comunitar. Mai mult decât atât, o astfel de derogare este condiționată de adoptarea și implementarea unor măsuri de compensare a impactului semnificativ produs ariei naturale protejate de interes comunitar. Statul membru are obligația de a informa Comisia despre măsurile compensatorii adoptate.

⁴ Conform Legii nr. 292/2018 aprobarea unui proiect se finalizează fie cu acord de mediu, fie cu decizia etapei de încadrare, fără a mai exista avizul Natura 2000. Termenul a fost abrogat prin OM nr.19 /2010 cu modificările și completările ulterioare.

Nr. crt.	Directiva 92/43/CEE (“Habitat”)	OUG 57/2007	Comentarii
1.	<p>art. 6 alin (3) - “Orice plan sau proiect care nu are o legătură directă cu sau nu este necesar pentru gestionarea sitului, dar care ar putea afecta în mod semnificativ aria, per se sau în combinație cu alte planuri sau proiecte, trebuie supus unei evaluări adecvate a efectelor potențiale asupra sitului, în funcție de obiectivele de conservare ale acestuia din urmă. În funcție de concluziile evaluării respective și în conformitate cu dispozițiile alin. (4), autoritățile naționale competente aprobă planul sau proiectul doar după ce au constatat că nu are efecte negative asupra integrității sitului respectiv și, dacă este cazul, după ce au consultat opinia publică.”</p>	<p>art.28 alin (2) - “Orice plan sau proiect care nu are o legătură directă ori nu este necesar pentru managementul ariei naturale protejate de interes comunitar, dar care ar putea afecta în mod semnificativ aria, singur sau în combinație cu alte planuri ori proiecte, este supus unei evaluări adecvate a efectelor potențiale asupra ariei naturale protejate de interes comunitar, avându-se în vedere obiectivele de conservare a acesteia.”</p> <p>alin (4) - “În cazul planurilor sau proiectelor care se supun evaluării de mediu ori evaluării impactului asupra mediului, evaluarea adecvată a efectelor potențiale asupra ariei naturale protejate de interes comunitar este parte integrantă din acestea.”</p>	

		<p>alin (6) - “Acordul de mediu, avizul de mediu sau avizul Natura 2000, după caz, pentru proiectele și/sau planurile prevăzute la alin. (2) se emite numai dacă proiectul sau planul nu afectează în mod negativ integritatea ariei naturale protejate respective și după consultarea publicului, în conformitate cu legislația în domeniu.”</p>	
2.	<p>art.6 alin (4) - “Dacă, în ciuda unui rezultat negativ al evaluării efectelor asupra sitului și în lipsa unei soluții alternative, planul sau proiectul trebuie totuși realizat, din motive cruciale de interes public major, inclusiv din rațiuni de ordin social sau economic, statul membru ia toate măsurile compensatorii necesare pentru a proteja coerența globală a sistemului Natura 2000. Statul membru informează Comisia cu privire la măsurile compensatorii adoptate.</p> <p>Dacă situl respectiv adăpostește un tip de habitat natural prioritar și/sau o specie prioritară, singurele considerente care pot fi invocate sunt cele legate de sănătatea sau siguranța publică, de anumite consecințe benefice de importanță majoră pentru mediu sau, ca urmare a <u>avizului</u> Comisiei, de alte motive cruciale de interes public major.”</p>	<p>art.28 alin (7) - “Prin excepție de la prevederile alin. (6), în cazul în care evaluarea adecvată relevă efecte negative semnificative asupra ariei naturale protejate și, în lipsa unor soluții alternative, planul sau proiectul trebuie totuși realizat din considerente imperative de interes public major, inclusiv de ordin social ori economic, autoritatea competentă pentru protecția mediului emite acordul de mediu, avizul de mediu sau avizul Natura 2000, după caz, numai după stabilirea măsurilor compensatorii necesare pentru a</p>	<p>OUG 57/2020 folosește noțiunea de „punctul de vedere al Comisiei Europene”, iar Directiva pe cea de „Aviz al Comisiei”.</p> <p>Deși cele două noțiuni sunt diferite, considerăm că nu există dubii că legislația din Romania a avut în vedere noțiunea de „aviz” când a realizat transpunerea.</p> <p>In Ghidul privind evaluarea adecvată aprobat prin Ordinul 262/2020, s-a utilizat totuși, noțiunea de „avizul Comisiei”.</p>

		<p>proteja coerența globală a rețelei "Natura 2000".</p> <p>alin (8) În situațiile prevăzute la alin. (7), autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor informează Comisia Europeană despre măsurile compensatorii adoptate.</p> <p>alin (9) - "În situația în care siturile incluse în rețeaua "Natura 2000", identificate conform legislației în vigoare, adăpostesc un tip de habitat natural prioritar și/sau o specie prioritară, singurele considerente care pot fi invocate pentru emiterea acordului de mediu, avizului de mediu sau avizului Natura 2000, după caz, sunt cele privind:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) sănătatea sau siguranța publică; b) anumite consecințe benefice de importanță majoră pentru mediu; 	
--	--	--	--

		c) alte motive imperative de interes public major asupra cărora s-a obținut <u>punctul de vedere</u> al Comisiei Europene.”	
--	--	---	--

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

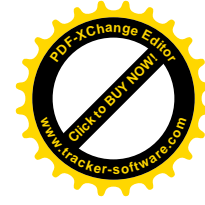

3.	<p>Comunicarea Comisiei: <i>Gestionarea siturilor Natura 2000 Dispozițiile articolului 6 din Directiva 92/43/CEE</i></p>	<p>Ghidului metodologic privind evaluarea adecvată a efectelor potențiale ale planurilor sau proiectelor asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar modificat prin Ordinul 262/2020</p>	
	<p>Autoritățile naționale competente sunt cele autorizate să aprobe un plan sau un proiect.</p>	<p>Ghidul este destinat:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) autorităților competente pentru protecția mediului (autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, Agenția Națională pentru Protecția Mediului, agențiile locale pentru protecția mediului, Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate, Administrația Rezervației Biosferei "Delta Dunării"); b) membrilor Comisiei de analiză tehnică (CAT); c) titularilor de proiecte/planuri; d) experților competenți atestați pentru elaborarea studiilor EA/EIA/SEA; e) ONG-urilor. 	
	<p>Articolul 6 alin (3) realizează clarificarea conceptelor de plan sau proiect, probabilitatea unor efecte semnificative, evaluarea adecvată,</p>	<p><u>Etapele procedurii de evaluare adecvată:</u></p>	

MINISTERUL MEDIULUI,
 APELOR ȘI PĂDURILOR

<p>obiectivele de conservare a sitului, efectele cumulative, autorități competente, opinia publică, integritatea sitului.</p>	<p>1) <i>etapa de încadrare;</i></p>	
<p>4.6.1. <i>Ce se înțelege prin „evaluare adecvată”?</i> - cuprinde clarificări din jurisprudența CJCE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - despre noțiunea «evaluare adecvată» în sensul articolului 6 (3) din Directiva Habitate, trebuie subliniat faptul că dispoziția nu definește nicio metodă specifică pentru realizarea unei astfel de evaluări. - „o evaluare adecvată a implicațiilor planului sau proiectului asupra sitului în cauză trebuie să precedă aprobarea acestuia și să ia în considerare efectele cumulative care rezultă din combinarea respectivului plan sau proiect cu alte planuri sau proiecte” - evaluările care se limitează la descrieri generale și la o revizuire superficială a datelor existente privind „natura” în aria respectivă nu pot fi considerate „adecvată” în sensul articolului 6 alineatul (3). 	<p>În cadrul acestei etape ACPM stabilește și decide dacă planul/proiectul, singur sau în combinație cu alte planuri/proiecte, este susceptibil a avea un impact negativ semnificativ asupra ariei naturale protejate de interes comunitar și dacă planul/proiectul va face obiectul unei evaluări adecvate.</p>	<p>Prevederile din Ghidul Comisiei sunt axate pe conținutul singur studiului, pe certitudinile pe care trebuie să le evidențieze astfel încât autoritatea să poată lua decizii.</p>
<p>4.6.2. <i>Conținutul evaluării adecvată</i> - principii deduse din jurisprudența CJCE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evaluarea adecvată ar trebui să includă, de asemenea, o identificare cuprinzătoare a tuturor efectelor potențiale ale planului sau proiectului care ar putea fi semnificative pe teritoriul sitului, ținând seama de efectele cumulative și de alte efecte care pot să apară ca urmare a acțiunii combinate a planului sau proiectului în curs de evaluare cu alte planuri sau 	<p>Probabilitatea unui impact semnificativ poate rezulta nu numai din planul/proiectul localizate în interiorul unei arii naturale protejate de interes comunitar, dar și din planuri/proiecte localizate în afara acesteia.</p>	<p>Nici ghidul Comisiei nici practica statelor membre nu prevăd foarte multe cerințe referitoare la modul de alegere a elaboratorilor Studiilor de evaluare. Există totuși un consens în sensul că ar trebui să fie vorba de persoane cu pregătire tehnică/ științifică necesară pentru analiza PP.</p>
<p>Pentru proiectele care intră sub incidența prevederilor art. 28 din OUG nr. 57/2007 <i>privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice</i>, titularul proiectului depune memoriul de prezentare prevăzut în anexa nr. 5.E <i>“Conținutul-cadru al</i></p>		

	<p>proiecte, bazata pe cele mai bune cunoștințe științifice disponibile în domeniu</p>	<p><i>memoriului de prezentare" la Procedura de evaluare a impactului asupra mediului pentru anumite proiecte publice și private, prevăzută în anexa nr. 5 la Legea nr. 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului.</i></p> <p>Memoriul de prezentare trebuie să cuprindă următoarele informații:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) descrierea succintă a planului/proiectului și distanța față de aria naturală protejată de interes comunitar, precum și coordonatele geografice (STEREO 70) ale amplasamentului; b) numele și codul ariei naturale protejate de interes comunitar; c) prezența și efectivele/suprafețele acoperite de specii și habitate de interes comunitar în zona planului/proiectului; d) se va preciza dacă planul/proiectul propus nu are legătură directă cu sau nu este necesar pentru managementul conservării ariei naturale protejate de interes comunitar; 	
--	--	--	--

		<p>e) se va estima impactul potențial al planului/proiectului asupra speciilor și habitatelor din aria naturală protejată de interes comunitar;</p> <p>f) alte informații prevăzute în legislația în vigoare.</p> <p>Autoritatea competentă poate solicita orice alte informații, în cazul în care calitatea informațiilor prezentate nu poate duce la luarea unei decizii.</p> <p>2) <i>etapa studiului de evaluare adecvată</i>, care conține măsurile de reducere a impactului și soluțiile alternative, după caz;</p> <ul style="list-style-type: none"> În această etapă, autoritatea competentă pentru protecția mediului analizează studiul de evaluare adecvată, care conține măsurile de reducere a impactului, care i-au fost solicitate titularului de plan/proiect. În cazul în care măsurile de reducere a impactului nu sunt suficiente pentru asigurarea integrității ariei naturale protejate, studiul de evaluare adecvată va include și soluțiile alternative analizate pentru plan/proiect. 	
--	--	---	--

		<p>Conținutul-cadru al studiului de evaluare adecvată, modul de selectare a soluțiilor alternative și modul de evaluare a acestora sunt prevăzute în anexa nr. 2A.</p> <p>De asemenea, în vederea elaborării studiului de evaluare adecvată se vor utiliza metodele pentru culegerea informațiilor privind speciile și/sau habitatele de interes comunitar afectate, prevăzute în anexa nr. 2 A, secțiunea a IV-a.</p> <p>În vederea luării unei decizii privind aprobarea planului/proiectului, autoritatea competentă pentru protecția mediului trebuie să se asigure prin documentația depusă de titular că:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) alternativa propusă pentru aprobare este cea care afectează cel mai puțin habitatele, speciile și integritatea ariei naturale protejate de interes comunitar; b) în decizia privind alegerea alternativei propuse pentru aprobare nu au fost luate în considerare aspectele 	
--	--	---	--

		<p>economice și că nu există nicio altă alternativă fezabilă care să afecteze într-o măsură mai mică aria naturală protejată de interes comunitar;</p> <p>c) există motive imperative de interes public major, inclusiv "cele de natură socială și economică".</p> <p>Autoritatea competentă pentru protecția mediului ia în considerare soluția alternativă a planului/proiectului care are impactul negativ cel mai redus asupra ariei naturale protejate de interes comunitar și care asigură integritatea acesteia.</p> <p>În urma parcurgerii acestei etape, ACPM completează secțiunile aferente etapei de analiză a calității studiului de evaluare adecvată din lista de control prevăzută în anexa nr. 2 B și decide:</p> <p>1. acceptarea studiului cu soluțiile alternative, după caz, și a măsurilor de reducere prezentate și continuă procedura de emiteră a actelor de reglementare;</p>	
--	--	--	--

<p>Articolul 6 alin (4) realizează clarificarea conceptelor de soluții alternative, motive cruciale de interes public major, măsuri compensatorii, coerență globală, avizul Comisiei.</p>	<p>2. trecerea la etapa măsurilor compensatorii, dacă soluțiile alternative identificate nu reduc semnificativ impactul negativ, dar planul/proiectul trebuie să fie realizat din motive imperative de interes public major referitoare la sănătatea umană, securitatea publică sau beneficii pentru mediu, inclusiv de natură socială sau economică;</p> <p>3. respingerea solicitării în cazul în care soluțiile alternative identificate nu elimină/reduc impactul negativ asupra integrității ariei naturale protejate de interes comunitar și în lipsa motivelor de interes public major.</p> <p>3) etapa măsurilor compensatorii, atunci când nu există soluții alternative și când impactul negativ persistă</p> <p>Măsurile compensatorii reprezintă "ultima soluție" pentru</p>	<p>Se poate observa că este necesară în ambele ghiduri implicarea și avizul Comisiei în anumite situații. Putem aprecia că în această situație ghidul din</p>
---	--	---

*Ce se înțelege prin măsuri compensatorii?*⁵
Măsurile compensatorii constituie măsuri specifice unui proiect sau unui plan, care se adaugă sarcinilor normale care decurg din Directiva Păsări și Directiva Habitate.
Aceste măsuri vizează să compenseze cu precizie impactul negativ al unui plan sau proiect asupra speciilor sau habitatelor în cauză. Acestea constituie „ultima soluție” și sunt utilizate numai atunci când au fost epuizate celelalte garanții prevăzute în directivă și s-a luat decizia de aprobarea unui proiect/plan cu impact negativ asupra integrității unui sit Natura 2000 sau atunci când un astfel de impact nu poate fi exclus.

⁵ Extras din decizii ale CUEJ

- măsurile compensatorii sunt independente de proiect (inclusiv orice măsuri de reducere asociate). Acestea sunt destinate să compenseze efectele reziduale negative ale planului sau proiectului, astfel încât să se mențină coerența ecologică globală a rețelei Natura 2000. Acestea pot fi luate în considerare numai în contextul articolului 6 alineatul (4).

*De exemplu, o extindere a activităților de extracție a cărbunelui va provoca tasarea la scară largă a terenului, însoțită de inundații și de creșterea nivelurilor apei subterane, cu efecte considerabile asupra tuturor ecosistemelor din zonă. Pentru a compensa efectele negative ale proiectului, se va face reconstrucția ecologică a unor tipuri de habitate (păduri de faș și de stejar) prin reîmpădurirea sau prin transformarea/îmbunătățirea pădurilor existente. Se ia în considerare, de asemenea, crearea și îmbunătățirea pădurilor aluvionare și restaurarea sau optimizarea albiilor râurilor pentru a compensa pierderea unui tip de habitat prioritar (păduri aluviale cu *Alnion glutinoso-incanae*) și a unui tip de habitat neprioritar (cursuri de apă de la nivel de câmpie până la nivel montan, cu vegetație plutitoare). De asemenea, măsura va contribui la contracararea impactului negativ al proiectului asupra speciei *Lampetra planeri*.*

Măsurile compensatorii trebuie să garanteze că situl în cauză asigură menținerea coerenței globale a rețelei Natura 2000. • un sit nu ar trebui să fie afectat în mod ireversibil de un proiect/ plan înainte de implementarea măsurii compensatorii. Cu toate acestea,

implementarea unui plan/proiect care are impact semnificativ negativ asupra unei arii naturale protejate de interes comunitar. Aceste măsuri se aplică doar dacă:

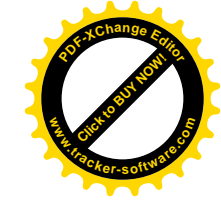
- a) rezultatul evaluării menționate la etapa precedentă este negativ sau nesigur;
- b) există considerente legate de sănătatea umană, securitatea publică ori benefice pentru mediu sau alte motive imperative de interes public major, inclusiv de natură socială ori economică.

În cadrul acestei etape ACPM solicită titularului informațiile suplimentare prevăzute în anexa nr. 2 A, secțiunea a III-a - Măsuri compensatorii, care vor fi incluse în studiul de evaluare adecvată.

După completarea studiului de evaluare adecvată cu măsurile compensatorii, ACPM analizează măsurile compensatorii depuse de titular, completează secțiunile aferente etapei de analiză a calității studiului de evaluare adecvată din

legislația națională respectă recomandările celui european. De asemenea, pentru o mai bună înțelegere a situațiilor în care trebuie aplicate măsurile compensatorii și ce înseamnă ele ar fi utilă o detaliere a acestora, așa cum o face și ghidul la nivel european. Nu există o descriere completă în ghidul național cum prevede ghidul european diferitele situații în care se aplică măsurile compensatorii, iar acest lucru ar trebui îmbunătățit.

pot exista situații în care nu este posibilă îndeplinirea acestei condiții. De exemplu, recrearea unui habitat forestier ar dura mai mulți ani pentru a asigura aceleași funcții ca habitatul original afectat în mod negativ de un proiect. Prin urmare, ar trebui să se depună toate eforturile pentru a se asigura că se pune în aplicare compensarea în prealabil, iar în cazul în care acest lucru nu este pe deplin realizabil, autoritățile competente ar trebui să ia în considerare o compensare suplimentară pentru pierderile intermediare care ar putea apărea între timp;

- compensarea trebuie să fie în plus față de contribuția la rețeaua Natura 2000 pe care statul membru ar fi trebuit să o aibă în temeiul directivelor.

Statele membre trebuie să fie deosebit de atente atunci când efectele negative ale unui plan sau proiect survin în habitate naturale rare sau în habitate naturale care necesită o perioadă lungă de timp, pentru a oferi aceeași funcționalitate ecologică.

În timp ce desemnările de noi situri Natura 2000 pot face parte dintr-un pachet de compensare în temeiul articolului 6 alineatul (4), acestea însă nu sunt suficiente în lipsa măsurilor de management care le însoțesc. În ceea ce privește Directiva Păsări, compensarea ar putea, de exemplu, să includă lucrări de îmbunătățire a valorii biologice a unei zone. Recrearea unui habitat favorabil speciilor de păsări în cauză este acceptabilă, cu condiția ca situl creat să fie disponibil în momentul în care situl afectat își pierde valoarea naturală.

În ceea ce privește Directiva Habitate, compensarea ar putea consta, în mod similar, în recrearea unui habitat comparabil sau în îmbunătățirea biologică a unui habitat de același tip care nu

lista de control prevăzută în anexa nr. 2B și decide:

a) acceptarea măsurilor compensatorii propuse;

b) respingerea solicitării, luând în considerare și punctele de vedere ale membrilor comisiei de analiză tehnică/comitetului special constituit, dacă prin implementarea măsurilor compensatorii nu se asigură coerența rețelei Natura 2000 și statutul favorabil de conservare a speciilor și/sau habitatelor de interes comunitar.

În cazul în care planul/proiectul afectează aria naturală protejată de interes comunitar care adăpostește un tip de habitat natural prioritar și/sau o specie prioritară, pot fi invocate numai considerente legate de sănătatea umană, securitatea publică ori considerente benefice pentru mediu sau alte motive imperative de interes public major.

Dacă, contrar concluziilor negative ale evaluării (impactul negativ persistă) și în absența soluțiilor alternative, un plan/proiect trebuie totuși realizat din motive imperative de interes public

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

corespunde standardelor în cadrul unui sit desemnat deja sau chiar adăugarea la rețeaua Natura 2000 a unui nou sit de calitate comparabilă cu cea a sitului inițial. În ultimul dintre aceste cazuri, s-ar putea afirma că, în ansamblu, proiectul ar conduce la o pierdere netă pentru acest habitat la nivelul statelor membre.

Cu toate acestea, la nivelul UE, un nou sit ar beneficia de protecția prevăzută la articolul 6, contribuind astfel la îndeplinirea obiectivelor directivei.

Prin urmare, pentru a asigura coerența globală a rețelei Natura 2000, măsurile compensatorii propuse pentru un proiect ar trebui:

a) să abordeze, în proporții comparabile, habitatele și speciile afectate în mod negativ; și

b) să ofere funcții comparabile cu cele care au justificat criteriile de selecție pentru situl inițial, în special în ceea ce privește distribuția geografică adecvată. Prin urmare, nu ar fi suficient ca măsurile compensatorii să vizeze aceleași regiune biogeografică în același stat membru. Distanța dintre situl inițial și locul în care se iau măsurile compensatorii nu reprezintă neapărat un obstacol, atât timp cât aceasta nu afectează funcționalitatea sitului, rolul său în distribuția geografică și motivele pentru alegerea inițială.

Măsurile compensatorii adecvate sau necesare pentru a compensa efectele negative asupra unui sit Natura 2000 (și anume, în plus față de ceea ce este deja prevăzut de directive) pot consta în:

- îmbunătățirea stării de conservare a habitatului în siturile existente: îmbunătățirea habitatului rămas pe teritoriul sitului în cauză sau refacerea habitatului pe teritoriul unui alt sit Natura 2000, proporțional cu pierderea cauzată de plan sau proiect;

major, inclusiv de ordin social sau economic, autoritatea competentă pentru protecția mediului trebuie să se asigure că au fost propuse și implementate de către titularul planului/proiectului măsurile compensatorii necesare pentru a asigura coerența generală a rețelei Natura 2000, înainte de implementarea planului/proiectului.

Implicarea Comisiei Europene se face numai în cazurile în care planul/proiectul afectează în mod semnificativ negativ o arie naturală protejată de interes comunitar.

A. Comisia Europeană trebuie informată despre măsurile compensatorii dacă:

1. planul/proiectul nu afectează specii și habitate prioritare de interes comunitar;
2. impactul asupra speciilor și habitatelor prioritare poate fi justificat prin motive privind sănătatea umană, securitatea publicului sau efectele benefice asupra mediului;
3. plan/proiect afectează o arie de protecție specială avifaunistică.

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

<ul style="list-style-type: none"> ● <i>recrearea habitatului: crearea unui habitat pe teritoriul unui sit nou sau extins, care urmează să fie inclus în rețeaua Natura 2000; sau</i> ● <i>propunerea unui nou sit de calitate suficientă în temeiul Directivei Habitate sau al Directivei Păsări, precum și stabilirea/punerea în aplicare a unor măsuri de conservare pentru acest nou sit.</i> <p>Seria de măsuri compensatorii constatate în cadrul practicii curente din UE în temeiul Directivei Habitate include, de asemenea:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● <i>reintroducerea speciilor;</i> ● <i>recuperarea și consolidarea speciilor, inclusiv consolidarea speciilor de pradă;</i> ● <i>achiziționarea de terenuri;</i> ● <i>achiziționarea de drepturi;</i> ● <i>crearea de rezerve (inclusiv restricții stricte în ceea ce privește utilizarea terenurilor);</i> ● <i>stimulente pentru anumite activități economice care sprijină principalele funcții ecologice;</i> ● <i>reducerea amenințărilor (de alt tip), de regulă la adresa speciilor, fie prin acțiunea privind o sursă unică, fie prin acțiuni coordonate privind toți factorii de risc (de exemplu, factori generați de efectele spațiate).</i> <p><i>Implementarea măsurilor compensatorii pe termen lung</i></p> <p>Măsurile compensatorii necesită păstrarea unei baze juridice și financiare solide pentru punerea în aplicare pe termen lung și pentru protecția, monitorizarea și managementul siturilor înainte de apariția efectelor asupra habitatelor și/sau speciilor. Aceasta ar putea să implice:</p>	<p>În aceste cazuri, actul de reglementare se poate elibera înainte de informarea Comisiei Europene.</p> <p>ACPM completează formularul prevăzut în anexa nr. 3 și împreună cu studiul de evaluare adecvată, cu completările ulterioare, și actul de reglementare emis îl transmite autorității publice centrale pentru protecția mediului în vederea informării Comisiei Europene.</p> <p>A. Se solicită punctul de vedere al Comisiei Europene cu privire la măsurile compensatorii propuse pentru implementarea planului/proiectului, înainte de emiterea actului de reglementare, în cazul în care este afectată o specie sau un tip de habitat prioritar de interes comunitar, fără a fi invocate motive care se referă la sănătatea umană, securitatea publicului sau beneficii asupra mediului, dar sunt invocate alte motive de interes public major, inclusiv de ordin social sau economic. În acest caz ACPM, anterior luării deciziei de emitere a actului de reglementare, transmite autorității publice centrale</p>	
--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • asigurarea unei protecții temporare, chiar și în cazul în care statutul de SCI/SPA este acordat doar ulterior. • aplicarea mijloacelor juridice necesare în cazul în care achiziția de terenuri sau de drepturi este considerată esențială pentru punerea efectivă în aplicare a măsurilor în conformitate cu bunele practici (de exemplu, proceduri standard pentru expropriere din motive de conservare a naturii). • instituirea unor programe de monitorizare pentru a se asigura că măsurile compensatorii își ating obiectivul și sunt menținute pe termen lung și, în caz contrar, că se iau măsuri corective pentru a aborda acest aspect, inclusiv obiective, organisme responsabile și necesități în materie de resurse, indicatori și cerințe de raportare către Comisie. Această sarcină ar putea fi cel mai bine îndeplinită de organisme independente, create special în acest scop și aflate în strânsă coordonare și cooperare cu autoritățile responsabile cu rețeaua Natura 2000. 	<p>pentru protecția mediului formularul prevăzut în anexa nr. 3 completat cu informațiile solicitate și studiul de evaluare adecvată, cu completările ulterioare. În baza acestor documente autoritatea publică centrală pentru protecția mediului solicită Comisiei Europene punctul de vedere pentru planul/proiectul respectiv și transmite ACPM răspunsul acesteia în vederea luării deciziei de aprobare sau respingere a planului/proiectului.</p> <p>La completarea formularului prevăzut în anexa nr. 3 trebuie demonstrat și comunicat Comisiei Europene că:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. alternativa propusă spre aprobare este cea care are impactul cel mai redus asupra speciilor și/sau habitatelor și asupra integrității sitului Natura 2000; 2. există motive imperative de interes public major ale căror implicații sunt mult mai importante decât funcțiile ecologice ale ariei naturale protejate de interes comunitar; 3. măsurile compensatorii vor înlătura impactul negativ al planului/proiectului 	
---	--	--

		<p>și vor asigura coerența rețelei Natura 2000.</p> <p>Dacă în cadrul activității de monitorizare a implementării măsurilor compensatorii apar elemente noi care nu au fost luate în calcul inițial, vor fi întreprinse acțiuni care să remedieze aceste aspecte.</p> <p>În cazul în care va fi identificat un impact semnificativ negativ asupra integrității unei arii naturale protejate de interes comunitar, care nu a fost cunoscut la data emiterii actului de reglementare, se va lua în considerare reanalizarea acestuia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • măsurile compensatorii - pot face referire la: <p>a) refacerea habitatului, în vederea menținerii valorilor sale de conservare, și conformarea cu obiectivele de conservare a sitului sau îmbunătățirea habitatului rămas, proporțional cu pierderea cauzată ariei naturale protejate de interes comunitar de un plan/proiect;</p> <p>b) refacerea habitatului prin recrearea unui habitat într-o arie nouă</p>	
--	--	--	--

		<p>sau prin extinderea ariei naturale protejate de interes comunitar existente;</p> <p>c) reintroducerea speciilor;</p> <p>d) refacerea și menținerea speciilor într-un statut de conservare favorabil;</p> <p>e) elementele, inclusiv cele de natură financiară, necesare atingerii obiectivului de compensare a impactului negativ al unui plan/proiect și de menținere a coerenței generale a rețelei Natura 2000, precum și la fezabilitatea acestora. Potrivit principiului "poluatorul plătește", titularul plan/proiect trebuie să suporte costul măsurilor compensatorii.</p> <p>Locația pentru implementarea măsurilor compensatorii</p> <p>A. Măsurile compensatorii ar trebui să fie localizate astfel încât să aibă cea mai mare eficacitate, în vederea menținerii coerenței generale a rețelei Natura 2000. Aceasta face necesară stabilirea unor precondiții pe care orice măsură compensatorie ar trebui să le satisfacă:</p>	
--	--	--	--

		<p>a) suprafața selectată pentru compensare trebuie să se afle în interiorul aceleiași regiuni biogeografice (pentru siturile de importanță comunitară desemnate în baza Directivei Habitate) sau în interiorul aceluiași arii de răspândire, rute de migrație sau zone de iernat pentru păsările sălbatice (pentru ariile de protecție specială avifaunistică desemnate în baza Directivei Păsări). Mai mult, suprafața trebuie să ofere funcții comparabile aceluia care au validat criteriile de selecție a ariei naturale protejate de interes comunitar declarate inițial, în special cele privind distribuția geografică adecvată;</p> <p>b) suprafața selectată pentru compensare trebuie să aibă - sau trebuie să poată dezvolta - trăsături specifice ale funcțiilor și structurilor ecologice necesare habitatelor și speciilor;</p> <p>c) măsurile compensatorii nu trebuie să pericliteze conservarea integrității niciunei alte arii naturale protejate de interes comunitar. Când se aplică în arii naturale protejate deja existente,</p>	
--	--	--	--

În cazul unor motive cruciale de interes public major, altele decât sănătatea umană, siguranța și beneficiile pentru mediu, avizul prealabil al Comisiei reprezintă o etapă procedurală necesară. Articolul 6 alin(4) al doilea paragraf nu prevede nicio procedură pentru acest aviz și nici un conținut specific al acestuia. Prin urmare, trebuie să ne referim din nou la obiectivele de conservare.

Avizul trebuie să se refere la evaluarea valorilor ecologice care sunt susceptibile de a fi afectate de plan sau proiect, la relevanța motivelor cruciale invocate și echilibrul acestor două interese opuse, precum și la o evaluare a măsurilor compensatorii. Această evaluare implică atât o evaluare științifică și economică, cât și o examinare a necesității și proporționalității planului sau proiectului cu motivul crucial invocat.

măsurile compensatorii trebuie să fie compatibile cu obiectivele de conservare ale acestora și nu trebuie înțelese ca un mod general de management.

B. Implementarea măsurilor compensatorii:

a) prima opțiune ce ar trebui luată în considerare este de a implementa măsurile compensatorii în aria naturală protejată de interes comunitar afectată;

b) cea de a doua opțiune ar fi de a mări aria naturală protejată de interes comunitar și de a implementa măsurile compensatorii adecvate. Dacă condițiile dintr-o arie naturală protejată de interes comunitar nu permit implementarea măsurilor compensatorii, următoarea posibilitate este de a o extinde. Orice extindere trebuie integrată în rețeaua Natura 2000;

c) cea de a treia opțiune ar fi aceea de a implementa măsurile compensatorii într-o altă arie naturală protejată de interes comunitar, dar în aceeași regiune biogeografică și în

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

Comisia poate evalua dacă punerea în aplicare a planului sau proiectului îndeplinește cerințele prevăzute de legislația UE și, dacă este necesar, poate iniția acțiuni adecvate în justiție.

Deși directiva nu include un termen specific pentru adoptarea unui aviz, Comisia va depune toate eforturile necesare pentru a efectua evaluările și a emite un aviz cât mai rapid posibil. Formularul-tip (la adresa:

http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/guidance_en.htm) acoperă, de asemenea, cererea de emitere a unui aviz al Comisiei în temeiul articolului 6 alineatul (4) al doilea paragraf. Prin emiterea avizului său, Comisia verifică echilibrul dintre valorile ecologice afectate și motivele cruciale invocate și evaluează măsurile compensatorii.

- **Este rezonabil să se considere că „motivele cruciale de interes public major, inclusiv din rațiuni de ordin social sau economic” se referă la situații în care planurile sau proiectele avute în vedere se dovedesc a fi indispensabile:**
  - în cadrul de acțiuni sau de politici care vizează protejarea valorilor fundamentale pentru viața cetățenilor (sănătate, siguranță, mediu);
  - în cadrul de politici fundamentale pentru stat și societate;
  - În cadrul desfășurării unor activități de natură economică sau socială, care îndeplinesc obligații specifice de serviciu public.

Autoritățile competente sunt cele care trebuie să evalueze motivele cruciale de interes public major ale planului sau proiectului în raport cu obiectivul conservării habitatelor naturale

același tip de ecosistem. În cazuri excepționale, este posibilă desemnarea unei noi arii naturale protejate de interes comunitar care trebuie să îndeplinească aceleași cerințe ecologice și funcții ale rețelei Natura 2000. Extinderea sau desemnarea unei noi arii naturale protejate de interes comunitar fără implementarea măsurilor compensatorii nu este suficientă. Desemnarea unei noi arii naturale protejate de interes comunitar poate fi considerată suficientă doar când statutul de conservare a speciilor și/sau habitatelor afectate este favorabil la nivelul regiunii biogeografice sau la nivel național.

Implementarea măsurilor compensatorii prin desemnarea unei noi arii protejate trebuie să urmeze aceeași procedură de desemnare a unei arii naturale protejate de interes comunitar, care va fi transmisă Comisiei Europene după aprobarea PP, dar înainte de implementarea acestuia.

Constituie motive de interes public major și de ordin social sau economic

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

<p><i>și a speciilor de faună și floră sălbatică. Acestea pot aproba planul sau proiectul numai în cazul în care motivele cruciale ale planului sau proiectului depășesc impactul acestuia asupra obiectivelor de conservare.</i></p> <p><i>Sănătatea umană, siguranța publică și efectele benefice de importanță majoră asupra mediului constituie cele mai importante motive cruciale de interes public major. Cu toate acestea, conceptul de „motive cruciale de interes public major”, nu sunt definite în mod expres.</i></p> <p><i>Astfel cum s-a menționat în secțiunea 5.3.2, dreptul UE se referă la sănătatea publică și la siguranța publică ca motive care justifică adoptarea unor măsuri naționale restrictive privind libera circulație a mărfurilor, a lucrătorilor și a serviciilor, precum și privind dreptul de stabilire. În plus, protecția sănătății persoanelor este unul dintre obiectivele fundamentale ale politicii de mediu a UE.</i></p> <p><i>În aceeași ordine de idei, consecințele benefice de importanță majoră pentru mediu constituie o categorie care trebuie inclusă în aceste obiective fundamentale ale politicii de mediu.</i></p> <p><i>În conformitate cu principiul subsidiarității, autoritățile naționale competente verifică dacă există o astfel de situație. Desigur, orice astfel de situație va fi probabil examinată de Comisie în cadrul activității sale de monitorizare a aplicării corecte a legislației UE.</i></p> <p><i>În ceea ce privește conceptul de „siguranță publică”, este util să se facă referire la hotărârea Curții în cauza C-57/89 („Leybucht Dykes”). Această hotărâre a precedat adoptarea Directivei 92/43/ CEE și, prin urmare, articolul 6. Totuși, aceasta este încă relevantă deoarece abordarea Curții a influențat elaborarea articolului 6. În cauza</i></p>	<p>cele care demonstrează că sunt indispensabile în:</p> <p>a) în cadrul acțiunilor sau politicilor care au ca scop protecția sănătății, securității și mediului;</p> <p>b) în cadrul politicilor fundamentale pentru țară sau societate;</p> <p>c) în cadrul desfășurării unor activități de ordin social sau economic, îndeplinind obligațiile specifice de serviciu public.</p>	
---	--	--

<p><i>menționată a fost vorba despre o serie de lucrări de construcție pentru consolidarea digurilor de la Leybucht (Marea Nordului). Aceste lucrări au implicat reducerea suprafeței unei SPA. Ca principiu general, Curtea a afirmat că motivele care justifică o astfel de reducere trebuie să corespundă unui interes general superior interesului general reprezentat de obiectivul ecologic al directivei relevante. În acest caz specific, Curtea a confirmat că pericolul de inundații și protecția coastei constituie motive suficiente de întemeiate pentru a justifica construcția digului și consolidarea structurilor costiere, atât timp cât măsurile erau limitate la strictul necesar. Într-o cauză ulterioară (C-43/10 punctul 128) Curtea a precizat că: „În cazul în care un asemenea proiect are efecte negative asupra integrității unui SCI/SAC care adăpostește un tip de habitat natural prioritar și/sau o specie prioritară, realizarea acestuia poate fi, în principiu, justificată de motive legate de aprovizionarea cu apă potabilă. În anumite împrejurări, aceasta ar putea fi justificată de consecințele benefice de importanță majoră pe care irigațiile le au pentru mediu. În schimb, irigațiile nu pot fi asimilate, în principiu, considerațiilor legate de sănătatea umană și de securitatea publică, care să justifice realizarea unui proiect precum cel în discuție în acțiunea principală.” În cauza C-504/14, punctul 77, Curtea a precizat că „...o platformă menită să faciliteze deplasarea persoanelor cu handicap poate fi, în principiu, considerată ca fiind realizată din motive cruciale de interes public major legate de sănătatea umană...”.</i></p> <p>Clarificări ale conceptelor: soluții alternative, motive cruciale de interes public major, măsuri compensatorii, coerență globală, avizul Comisiei:</p>		
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> - se referă la excepții de la regula generală prevăzută la articolul 6 alineatul (3), conform căreia autorizarea poate fi acordată numai pentru planuri sau proiecte care nu afectează integritatea sitului (siturilor) în cauză; - Analizarea unor eventuale motive cruciale de interes public major și a existenței unor alternative mai puțin prejudiciabile necesită o punere în balanță în raport cu efectele negative produse asupra sitului de planul sau proiectul avut în vedere. În plus, pentru a determina natura unor eventuale măsuri compensatorii, trebuie identificate cu precizie efectele negative produse asupra sitului respectiv; - autoritățile competente pot decide fie să refuze acordarea autorizării pentru realizarea planului sau a proiectului respectiv, fie să o acorde în temeiul articolului 6 alineatul (4) din directiva Habitate, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la această dispoziție, respectiv dacă se dovedește că: <ol style="list-style-type: none"> 1) alternativa înaintată spre aprobare este cea mai puțin dăunătoare pentru habitate, pentru specii și pentru integritatea sitului (siturilor) Natura 2000, indiferent de considerentele economice, și că 2) nu există alte soluții alternative fezabile care să nu afecteze negativ integritatea sitului (siturilor); 3) există motive cruciale de interes public major, inclusiv „din rațiuni de ordin social sau economic”; 4) sunt luate toate măsurile compensatorii necesare pentru protejarea coerenței globale a rețelei Natura 2000. - Măsurile compensatorii adoptate trebuie să fie comunicate întotdeauna Comisiei. 		
--	--	--

	<p>Scopul evaluării adecvată este de a evalua implicațiile planului sau proiectului în ceea ce privește obiectivele de conservare a sitului, <i>per se</i> sau în combinație cu alte planuri sau proiecte. Concluziile ar trebui să permită autorităților competente să verifice dacă planul sau</p>	<p>Concluzii cu privire la etapele procedurii de evaluare adecvată:</p>	

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

<p>proiectul are sau nu efecte negative asupra integrității sitului respectiv. Prin urmare, evaluarea adecvată se concentrează în mod specific asupra speciilor și/sau asupra habitatelor pentru care este desemnat situl Natura 2000.</p>	<p>Aprecierea calității studiului de evaluare adecvată se va face utilizându-se <i>Lista de control pentru analiza calității studiului de evaluare adecvată</i>, prevăzută în anexa nr. 2 B din ghid.</p> <p>Cantitatea de informație necesară pentru a acoperi fiecare etapă a evaluărilor, pentru diferite Planuri și Proiecte și pentru diferite tipuri de habitat, va fi inevitabil diferită. Analiza trebuie să reflecte acest lucru. Este evident că uneori este nevoie de foarte puțină informație pentru anumite proiecte, în anumite amplasamente, ca să se poată emite concluzii obiective, iar alteori se cere o cantitate mai mare de informație. Pentru a reflecta aceste cerințe diferite de informare, abordarea pentru analiza calității trebuie să fie proporțională cu nivelul de informație cerut. Analiza trebuie să fie ceva mai elaborată și să permită judecăți conforme cu cantitatea de informație.</p>	
--	--	--

BIBLIOGRAFIE

1. Comisia Europeană: Ghid - Infrastructura de transport a energiei și legislația UE privind Natura 2000, 2012;
2. Comisia Europeană: Desfășurarea activităților extractive neenergetice în conformitate cu cerințele Natura 2000, 2013;
3. Comisia Europeană: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene - C 273, 2014;
4. European Commission: Compilation of case studies on the Article 6.3 permit procedure under the Habitats Directive, 2007;
5. European Commission: Study on evaluating and improving permitting procedures related to Natura 2000 requirements under Article 6.3 of the Habitats Directive 92/43/EEC, 2010;
6. European Commission: Article 6 of the Habitats Directive - Rulings of the European Court of Justice, 2011;
7. European Commission: Assessment of plans and projects significantly affecting Natura 2000 sites, Methodological guidance on the provisions of Article 6(3) and (4) of the Habitats Directive 92/43/EEC, 2018,
8. European Commission: Assessment of plans and projects in relation to Natura 2000 sites - Methodological guidance on Article 6(3) and (4) of the Habitats Directive 92/43/EEC, 2021.

